

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODEBUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 5 — — — — — ČELJES, Kocenova ulica 12. — Tel. 190,
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESSENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PRED USODNIMI ODLOČITVAMI V NEMČIJI

Jutri bo kancelar Papen pojasnil svoj gospodarski program — Prihodnji teden bo prinesel tudi odločitev o nadaljnjem razvoju političnih prilik v Nemčiji

Berlin, 27. avgusta. AA. Državna vlada je imela sredi seje. Na dnevnem redu je bila končna sestava vladnega gospodarskega in političnega programa. Seja je bila po daljši razpravi prekinjena in se bo nadaljevala danes ves dan. Drevi odpotuje državni kancelar v Münster, kjer se bo udeležil skupščine zveze westfalskih kmetovalcev. Na tej skupščini bo imel govor o gospodarskem programu državne vlade. Dotlej varujejo o vsebini tega govora najstrožjo tajnost.

Berlin, 27. avgusta. Vsa javnost z največjo napetostjo pričakuje jutrišnji govor državnega kancelarja Papena, v katerem namerava Papen podrobneje označiti gospodarski program svoje vlade za bližnjo bodočnost.

V listih objavljajo razne napovedi o tem programu, ki pa jih ni mogoče kontrolirati, ker drži vlada svoj program, ki bo na današnji seji ministrskega sveta definitivno določen, v najstrožji tajnosti. Po raznih izjavah posameznih ministrov pa se da sklepati, da bo vlada sicer opustila svoje prvotne autarkične namere, vendar pa bo z raznimi ukrepi poskušala omejiti do skrajnosti vse nemški uvoz razen surovin, ki so neobhodno potrebne nemški industriji. Z raznimi ukrepi carinskega in finančno-političnega značaja namerava vlada iz temeljev izpremeniti sedanje gospodarsko stanje v Nemčiji, kar seveda ne bo ostalo brez vpliva tudi na trgovske in druge odnose Nemčije do inozemstva.

Veliko vlogo v gospodarskem programu vlade bo igrala akcija za radikalno pobijanje

brezposelnosti. V to svrhu namerava vlada razpisati prisilno notranje posojilo, ki bo združeno z direktno oddajo premoženja v višini 3 do 5 odstotkov. Obdavnice bodo pred vsem nepremičnine, dočim namerava vlada trgovino in industrijo obremeniti z novimi davki, da bi na ta način povzela državne dohodke in se izognila inflaciji, ki je v sedanjih prilikah skoro neizbežna.

Zaradi tega programa je prišlo do hudega spora med Papenom in predsednikom nemške državne banke Luthrom, ki je odločno nastopil proti takšnim eksperimentom, opozarjajoč na zle posledice, ki jih morajo neizbežno roditi tako dalekosežne izpremembe v konstelaciji celokupnega nemškega gospodarstva.

V gospodarskih krogih pričakujejo, da bo s Papenovim govorom prenehala sedanja popolna negotovost in da se bo potem videlo, kaj prav za prav namerava vlada iz v čem sestoji njen gospodarski program.

Kakor napovedujejo v dobro poučenih vladnih krogih, bo Papen v svojem govoru podal tudi važne politične izjave, ki pa bodo več ali manj polemičnega značaja napram narodnim socialistom. Nihče ne pričakuje, da bi Papen obenem pojasnil tudi svoje načrte za primer, da bi bil državni zbor razpuščen in če se bo izkazalo, da vlada ne more sodelovati z njim. Zelo značilno pa je dejstvo, da se Papen iz Münstra ne bo vrnil v Berlin, kjer se bo v tork prvč sestal novo izvoljeni državni zbor, marveč da bo potoval v vzhodno Prusijo k državnemu predsedniku Hindenburgu in da torej ne bo pri-

sostvoval svečani otvoritvi državnega zbora.

V političnih krogih domnevajo, da bo pri tej priliki prišlo do odločitve glede razpusta državnega zbora. Da bo državni zbor, v katerem je vlada popolnoma osamljena, razpuščen, o tem nihče več ne dvomi. Kaj pa bo sledilo, tega ne ve še nihče. Z razpustom državnega zbora pa postane aktualno tudi vprašanje revizije ustave in izpremembe volilnega reda. Na vsak način bo vlada uvedla tak volilni sistem, da bo kar najbolj znižala število glasov narodnih socialistov in komunistov. Najbrž bo ukinjena ženska volilna pravica, obenem pa bo povišana starost volilcev tako, da bodo izločeni vsi mlajši elementi, ki tvorijo glavno jedro narodnega socializma. Vlada upa, da bo na ta način večina narodnih socialistov ostala brez volilne pravice, kar bo ustvarilo popolnoma nove politične razmere.

Narodno-socialistična vlada na Türiškem

Weimar, 27. avgusta. AA. Türiški deželni zbor je izvolil novo deželno vlado. Za listo nacionalnih socialistov so glasovali nacionalni socialisti, türiška kmečka zveza in nemški nacionalci. Zastopnik nemške ljudske stranke ni glasoval. Proti so glasovali: socialni demokrati (16) in član državne stranke. Novo vlado tvori 6 nacionalnih socialistov in član kmečke zveze. Komunisti niso mogli glasovati, ker so bili iz te seje izključeni.

carin bil francoski izvoz v Ameriko še nadalje nemogoč. Sprejetje ameriških zahtev o priznanju največjih ugodnosti, bi pomenilo ruino lastne industrije in popoln zastoj v francoski zunanji trgovini. Pogajanja bodo najbrž prekinjena, da bi obe delegaciji zahtevali od svojih vlad nova navodila.

Iz sodne službe

Beograd, 27. avgusta. V S kraljevim ukazom je bil upokojen predsednik viš. dež. sodišča v Ljubljani g. dr. Anton Rogina. Obenem je bil odlikovan z redom Jugoslovenske krone III. stopnje. Sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Konda je imenovan za kasacijskega sodnika pri Stolu sedmorice oddelek B v Zagrebu.

Egiptski ministrski predsednik v Budimpešti

Budimpešta, 27. avgusta. AA. Korbiro poroča, da bo predsednik egiptске vlade Ismail Sidki paša prisel v Budimpešto 29. avgusta. Sidki paša bo gost madžarske vlade in ostane v Budimpešti tri dni. Regent Horthy bo sprejel egiptskega premierja v avdienci. Iz Budimpešte bo predsednik egiptске vlade obiskal državno zbročarno v Mezeheidesu.

Stavka občinskih uradnikov v Varšavi

Varšava, 27. avgusta. AA. Pat poroča: Danes je izbruhnila stavka občinskih namestnikov, kar jim niso izplačali vseh prejemkov. Predsednik občine je s tem v zvezi izdal komuniké, v katerem ugotavlja, da so občinski namestniki stopili v stavko, čeprav so jim obljubili, da jim pripadajoče prejemke izplačajo še tekom današnjega dne. Predsednik občine je odredil, da se to ne izvrši, dokler namestniki ne prekinijo stavke in se vrnejo na delo. Obenem je opozoril stavkajoče na posledice. V stavko so stopili le upravni uradniki varšavske občine, dočim opravljajo namestniki ostalih občinskih ustanov redno svojo službo.

Kolesarska dirka za svetovno prvenstvo

Rim, 27. avgusta. AA. V italijanski prestolnici se že zbirajo mednarodni dirkači, ki se bodo udeležili kolesarskih tekem za letošnje svetovno prvenstvo. Dirke bodo ločene v cestno dirko in dirko na dirkališču.

Pri prvih večjih in treningih je vzbudil splošno pozornost olimpijski prvak v hitrosti Nizozemec Van Egomond.

Vrvenje na živilskem trgu

Čprav smo tik pred zadnjim, so se gospodinje pridno zalagale z vsemi dobrotami

Ljubljana, 27. avgusta. Živilski trg je bil danes popolnoma sobotni. Ne le zato, ker je bil popolnoma zaseden in nenavadno živahen, temveč tudi zaradi tega, ker so se gospodinje pošte- no zalagale z vsemi dobrotami, čeprav smo pred zadnjim in še vedno traja vročina, ko ljudje ne morejo mnogo jesti, kot pravijo. Ljubljanci pa imajo vedno dober tek.

nih jim ga ne more pokvariti, kar si lahko videi danes že po tem, da so nekatere gospodinje prihajale na trg s posebno velikimi cekarji, če si natančno pogledal, si videl, da so imele nekatere celo pletene košare, s kakršnimi so se pred dnevi vrle s počitnic. To je seveda razveseljivo znamenje in optimist bi po njem lahko napovedoval konec krize.

Nesteti prodajalci na trgu pa vsemo niso bili povsem zadovoljni. Zlasti je vladalo mrtvilo pri jagodah, ki so se jih ljudje končno le nasitili. Za jagode je nedvomno letos tako dobra letina, ker je malo dežalo. Zdal je največ rdečih malin, ki jih prodajajo po 3.50 Din liter. Najraje gospodinje kupujejo brusnice, ki se jim pa danes niso zdale dovolj lepe, čeprav so bile še razmeroma poceni, po 5 Din liter. Črnih malin, ki se precej hitro pokvarijo, tudi danes niso mnogo kupovali čeprav so zelo poceni, po 2 Din liter, dobiš jih pa lahko tudi ceneje, če jih vzameš voč. Tudi borovnic ni nihče kupoval, zato se jim tudi ne more zvišati cena, čeprav se sezona nagiblje h koncu. Najbolj pa meščani nedvomno pogrešajo gob, ki jih zadnje čase ni poprijela niti zaradi hude suše.

Sadja je letos ogromno, okolici prav dobro konkurirajo z uvoženim; dočim so ga prejšnja leta vedno prodajali nekoliko dražje kot prekupčevalci, ga letos tu in tam celo ceneje. Zlasti jabolka so izredno poceni, kilogram jih dobiš lahko že za dinar. Domače sace seveda ni tako lepo kot uvoženo, ki pa se zdaj ni povsod zrelo, zato prevladujejo na trgu domača jabolka. Prekupčevalci se pa dobro zalagajo s sadjem iz južnih krajev, zlasti s slivami in hruškami. Pri njih je vse po 3, le grozdje so prodajali danes po 5 do 7 Din, kar je že precej poceni. Nikdar se še niso tako dobro zalagali s sladkimi bučami kot letos. Za prodajo teh so se nekateri kar specializirali ter jih prodajajo z veliko reklamo. Da se jim ne pokvarijo ter da ostanajo dolgi časa sveže, potegajo nanje led. Kilogram lubenic dobiš za 2 Din. Meščani se še niso dobro navadili na to delikateso ter še vedno bolj čislajo pivo, sicer bi šle buče bolj v denar. Nagajati je treba, da se gospodinje tako trgajo za papirko, da so je podražila. Danes so jo prodajali 3 za dinar, nedavno pa še 7 kom. po isti ceni. Sicer je zdaj nekoliko lepša, vendar se je po podražila. Zakaj se je paprika tako priljubila meščanom, je težko reči, vedo pa nedvomno gospodinje. Morda z njo najprej potolažijo moze.

Na zelenjadnem trgu se že nekoliko pozna suša. Cene sicer še niso v splošnem poskočile, vendar se pa kaže tendenca navzgor. Kmetje pravijo, da bo kmalu konec kumar, če ne bo dežja in da so zdaj že zadnje. Za vlaganje so jih hoteli prodajati dinar dražje, ker je pa bilo še dovolj tega blaga, se cena vseeno ni zvišala. Velike kumare dobiš 3 za dinar, gospodinje se pa pritožujejo, da so grenke. V vročini postanejo kumare namreč vedno grenke, česar pa gospodinje seveda nočejo vedeti, kot da so kmetje krivi, da kumare niso sladke. Pri stročjem fižolu se še suša ne pozna, vedno ga je še dovolj poceni, po 1.50 do 2

Din kg. Suša tudi ni škodovala čebuli, ki je je letos na trgu izredno mnogo, prodajajo jo po dinarju. Tudi na debelo je po isti ceni. Na Sv. Petra nasipu, kjer prodajajo prideleke na debelo, je bilo danes več čebule kot krompirja. Notranji so prišli v Ljubljano, da bi kupili krompir, pa ga ni bilo toliko, kolikor so ga nameravali kupiti. Kmetje imajo zdaj mnogo dela in ne utegnejo priti v Ljubljano iz bolj oddaljenih krajev. Važen dogodek na trgu je nedvomno, da so tnovski zeljarji znižali ceno zelju prostovoljno na 3 Din, proti čemur so se ono zimo tako zmagovito borili. Kaj to pomeni, ne moremo reči, ker je koščljivo govoriti o Tnovčanih in njihovem zelju. Dočim se je zelje pocenilo, se je pa podražila salata. Prodajalci se izgovarjajo na sušo. Še nedavno si lahko kupil skoraj celo košaro za dinar, zdaj pa samo eno glavo. Sicer je pa zdaj meso tako poceni, da si ga lahko meščani privoščijo brez salate.

Zato je bila najbrž tudi takšna gneča pri piščancih, ker ljudje tako cenijo meso, da po salati samo vprašujejo. Kdor rad govori o krizi, bi si moral danes ogledati življenje na kokošem trgu, kjer so se gospodinje tako zalagale s piščanci, kot da kmalu nastopi najhujši post. Vendar pa prodajalci niso bili povsem zadovoljni, bilo jih je pač preveč in gospodinje znajo predobro barantati. Par piščancev srednje velikih je po 28 do 30 Din. Jajca so še vedno po 50 do 75 para komad kot že vse leto. Lahko rečemo, da meščani jutri ne bodo stradali, saj so odhajale gospodinje s trga naravnost strahovito oblozene in so se oznojile, tako da se jim jutri ne bo treba solčiti.

XVIII. zagrebški zbor od 3. do 12. IX. 1932

Splošni mednarodni vzorčni sejem s posebnimi sejmi za elektriciteto — radio, hotel — hišo — kuhinjo, hranila in živila, tekstilije — kožuvovino, volno, zimski sport, ljudsko umetnost in preproge, poljedelstvo in živalsko krmo, dalje splošni sejem za vse vrste blaga, velika veterinarska razstava. — Potniška legitimacija, ki jo je treba vnaprej nabaviti, upravičuje na železnikah do 50 % znižane vožnje (nazaj prosta vožnja) na ladjah na Adriji razred za razred. Legitimacije se dobe pri zvezi za tujski promet v Ljubljani, Mariboru in denarnih zavodih v vseh večih krajih.

Vstopnina Din 10.—, v ponedeljek in petek Din 5.—. 11060

Piccardova gondola

Curih, 27. avgusta. AA. Semkaj so prepeljali gondolo prof. Piccarda. Gondolo je prevzel inž. Kipfer, Piccardov spremljevalec na prvem vletu v stratosfero. Iz Curiha jo bo prepeljal s tovornim avtomobilom v Bruselj, kjer bo razstavljena na univerzi. Balon bo ostal v Schlierenu.

Profesor Einstein se trajno preseli v Ameriko

Berlin, 26. avgusta. s. Profesor Albert Einstein je prejel poziv na Flexnerjev zavod v Princetonu. Ponudili so mu do smrti profesuro, kar je Einstein sprejel.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, 27. avgusta. Pariz 20.19, London 17.84, Newyork 514.75, Bruselj 71.45, Milan 26.38, Madrid 41.40, Amsterdam 207.10, Berlin 122.375, Sofija 3.70, Praga 15.22, Varšava 57.60, Bekearešta 3.05.

Infamna kampanja

Lažnive in tendenciozne vesti službene rimske agencije Če bombe niso zalegle, tudi to ne bo pomagalo

Beograd, 27. avgusta. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo uradni komuniké, v katerem ugotavlja, da so vse vesti rimske službene agencije Stefani o tem, da je cela vrsta jugoslovenskih denarnih zavodov zahtevala moratorij, izmišljene. Agencija Stefani je namreč trdila, da so skoro vsi zagrebški denarni zavodi prišli v težkoče in zahtevali moratorij.

Namen teh vesti je docela prozoren. Ker niso zalegle bombe in peklenski strofi, niti izmišljene klevete o nemirih v Jugoslaviji, so se rimski klevetniški vrgli sedaj na širjenje lažnih vesti o gospodarskem položaju v Jugoslaviji. Povsem razumljivo je, da so vsi italijanski listi objavili poročilo, ki ga je izdala italijanska služba v ena agencija. S tem so hoteli na eni strani vzbuditi nezaupanje inozemstva do naše države, na drugi strani pa so računali s tem, da bodo te vesti prodirle v Jugoslavijo samo. Saj Jugoslavija ni tako zaplankana s katoliškim zidom, kakor fašistično carstvo, kamor ne sme noben jugoslovenski list. Vest agencije Stefani so objavili tudi italijanski listi v Trstu in na Reki, ki neovirano prihajajo tudi v naše kraje.

Hoteli bi samo vedeti, kako bi reagirala italijanska javnost, če bi jugoslovenska službena agencija razširila v vsem tisku vesti o težkočah banke Commerciale Italiano in drugih italijanskih denarnih zavodov, in če bi te vesti bile

brez vsake stvarne podlage. Italijanski tisk bi na tako postopanje gotovo odgovoril s svojimi histeričnimi napadi in bi govoril o tendenciozni in nevarni kampanji proti celokupnemu italijanskemu gospodarstvu.

Važno pa je ugotoviti, da je od celokupnega inozemskega tiska samo italijanski tisk, ki promptno registrira ne samo vse vesti, ki jih o jugoslovenskih denarnih zavodih širijo razni anacionalni in asocijalni elementi, marveč da je celo službena agencija objavila te vesti v taki obliki, kot da gre za neovržna dejstva. Neolajnost rimske agencije je šla tako daleč, da je po imenu navedla razne jugoslovenske denarne zavode, ki pa so v resnici mnogo trdnjeji, kakor marsikateri italijanski zavod, kar so jasno pokazali česti polomi raznih italijanskih bank.

Postopanje rimske agencije in fašističnega tiska, ki je sicer vse obdobje vredno, ima pa tudi svojo dobro stran. Vsak malo razumen človek si je sedaj lahko na čistem, kakšne cilje zasledujejo take vesti o naših denarnih zavodih, o naši valuti in sploh o našem gospodarstvu in vsakdo bo tudi vedel, koliko je treba takim vestem verjeti. Treba bi bilo samo še razčišči vprašanje, kakšne zveze obstajajo med fašističnimi razširjevalci in onimi elementi v naši državi, ki s tako vneto širijo enake vesti in hujskajo neuko ljudstvo.

Prekinitev trgovinskih pogajanj med Francijo in Zedinjenimi državami

Amerika stavi nesprejemljive zahteve — Vznemirjenje v francoskem tisku

Pariz, 27. avgusta. AA. V zvezi s trgovinskimi pogajanjmi med Francijo in Zedinjenimi državami Severne Amerike piše »Journal« med drugim tole:

»Zahteve ameriških delegatov so takšne, da bi spravile našo izvozno trgovino. Če bi jih sprejeli, v obupen položaj. Glavna ameriška zahteva je ta, da število Francija Zedinjenim državam največje ugodnosti. Če bi Francija priznala to načelo Ameriki, bi Zedinjene države uvažale vse svoje proizvode v Francijo po minimalni tarifi. Že 40 let dovoljuje Francija Zedinjenim državam podob-

ne olajšave v čedalje večji meri. Za vse naše olajšave so se nam Zedinjene države leta 1930. zahvalele s tem, da so uvedle nove tarife in s tem onemogočile izvoz večine francoskih proizvodov na ameriška tržišča. Po tej poti bi Francija prej ali slej popolnoma uničila svojo tekstilno industrijo.

V poučenih krogih se zatrjuje, da so pri spela pogajanja na mrtvo točko, ker odklanja Amerika vse francoske zahteve. Ameriška pomnja edino je administrativne olajšave pri carinskem postopku, kar bi v stvari ničesar ne izpremenilo, ker bi zaradi visokih zaščitnih

Zboljšajmo položaj našega kmetovalca

Za utrditev kmetijske samozavesti in strokovno izobrazbo kmetovalca

Trebnje, 27. avgusta.

Posebna anketa, ki je 19. t. m. razpravljala v Ljubljani o reformi zakona za zaščito kmetov in ki nam je živo orisala težak položaj našega kmetovalca, je našla v javnosti, posebno pa med podeželskim ljudstvom živahen odziv. Kmetijska družba je s te anketo sklicala zastopnike raznih korporacij in ustanov, ugledne naše javne kmečke delavce, zastopnike posameznih pokrajin, navzočih je bilo več narodnih poslancev — le naša ožja Dolenjska, ki ima še prav posebne predloge, je bila to pot zopet kakor običajno — pozabljena.

Kljub temu pa hočemo opozoriti nase in k tej važni anketi dodati še nekaj misli in konkretnih predlogov za odpravljanje naših težav, prav posebno pa še dolenjskega kmetijstva.

Dolenjsko kmetijstvo je v splošnem v hudi gospodarski krizi. Kdor pozna pobilje dolenjskega kmeta, kdor pazno spremlja njegov boj za obstanek, mora ugotoviti žalostno dejstvo, da naše kmetijstvo hitro pada, se zadolžuje in da mu preti popolno obubožanje.

Dolgoročni slovenski kmetovalci pri raznih denarnih zavodih znašajo skupno 886 milijonov. Zato smemo trditi, da ni občine, kjer bi ne bili kmetovalci zadolženi za nad milijon Din in v ilustracijo razmer navajamo samo en primer. Občina Trebnje na Dolenjskem je po uradnih ugotovitvah zadolžena kumulativno za preko 6 milijonov Din in bi dolg, če bi ga vsi kmetovalci res vestno prijavili, znašal v tej občini prav gotovo preko 8 milijonov Din. Številke so ogromne in kaj pomenja tolikšna prezadolženost občine, ve prav lahko oni, ki ima z ljudstvom dnevno in stalno stike in ki dnevno in stalno sliši od takih kmetovalcev: »Niti za sol ni,« kje so pa druge potreščine. Iz poročil ankete posnemamo, da naši kmetovalci niso prezadolženi in da torej bolj kot dolgoviti našega kmetovalca obstoji in kratki vračilni roki za posojila. Res je to in ne oporekamo dejstvu, da je kljub temu kmetijstvo v splošnem še vedno aktivno. Ne smemo pa pozabiti, da pri vsej tej aktivnosti, ki nam jo je statističar predložil zgolj z matematičnimi računi naš kmet nima denarja.

in da je po vseh teh računih kmetijstvo še vedno visoko pasivno, vse dotlej, dokler ne nastopi on čas, ko se ne bo treba kmetu zadolževati že za sol. Razmere, ki so zavladale v našem kmečkem gospodarstvu so nam poleg krize ponoven dokaz, da manjka našemu kmetu še vedno prave in zdrave stanovske samozavesti, združniških organizacij, reklame in pred vsem strokovne izobrazbe.

Kaj je to stanovska samozavest? To je ona nujna in življenjska potreba današnjega modernega časa, ki zahteva, da se vsak stan ali poklic osamosvoji na ono višino, da more vzdržati konkurenčni boj za svoj obstanek. Kakor je naš uradnik, trgovec, obrtnik itd. samozavezen, tako je tembolj potrebno, da je tudi naš kmet stanovsko, t. j. kmečko samozavezen in da se že otrese enkrat za vselej one misli naših starih očancev, da je kmet le za trdo, naporno delo, služabnik vsem in vsega, potpečljiva para, ki naj prenaša hudo in dobro — ker je pač kmet — vse drugo je pa gospoda. Da se ta nezdrava misel naših starih popolnoma iztrebi iz našega kmeta, da se mu dopove, da je kmet tudi gospod zase, in če ne želimo, da bo naše kmetijstvo zaradi silne osamosvojitve drugih stanov popolnoma potisnjeno v ozadje, je nujno potrebno.

da se kmeta stanovsko osamosvoji in da se ga tako tudi uveljavi. Le kadar bo naš kmet stanovsko popolnoma samozavezen, bo njegovo udejstvovanje uspešno in smotno in bo vplivalo to tudi na zboljšanje in vrednost njegovega gospodarstva. Teda bo ta kmečka stanovska osamosvojitve prav važen faktor za omiljenje hude gospodarske krize. Če ne želimo, da bo naš kmet zapostavljen od podjetnosti drugih naprednejših držav, moramo vcepiti kmečkimi fantom, bodočim gospodarjem, s kmetijskimi nadaljevalnimi šolami resnico in samozavestno priznanje — kmet sem. Veliko premalo je bilo do danes storjeno za kmečko osamosvojitve in to je tudi velik vzrok gospodarske krize. Zato je nujno potrebno, da se ustanovi v vsakem kraju, kjer je osnovna šola, še kmetijska nadaljevalna šola za odraslo kmečko mladino, ki naj to vsem tudi pojasni.

Drugo so tukaj združne organizacije. Kaj je namen takih organizacij? Združne kmečke organizacije predstavljajo oni forum, ki skrbi da kmet proda svoj pridelek direktno omenju, ki ga uživa — uporabniku — brez tretjega ali še četrtega posredovalca, t. j. brez prekupčevalcev, na ta način, da proda svoj pridelek res za ono ceno, ki je uveljavljena za dotični proizvod na trgu, ne pa da prodaja s pomočjo brezvestnih posredovalcev in spekulantov svoje prideleke.

po skrajno nizkih cenah, ki so ravno danes, vsem kmečkim pridelkom kakor v zamest, tako nizke, da kmet skupi za svoje blago komaj četrtino one cene, ki jo plača uporabnik šele na trgu. Temu drugemu kmečkemu zlu, ki nosi tudi velik del soodgovornosti za hudo gospodarsko krizo, se da odopomoči s stanovskimi kmečkim združniškimi organizacijami.

Našem ljudstvu, posebno pa naši kmetijski mladini, je nujno potrebno, da se razkrije pomen teh organizacij za uspešno gospodarstvo, treba jih je v tem organizirati in uspehi za omiljenje gospodarske krize ne bodo izostali. Samozavestno priznanje, kmet sem, medsebojni stiki v združniških organizacijah, to bo okrepi naše narodno gospodarstvo, ki bo prineslo prejško slej blagostanje kmetu, narodu in državi.

Treba, kar manjka še za uspešno uveljavljanje našega kmeta in njegovih kmetijskih pridelkov, je uspešna reklama. Reklama je ona poslovna sila, ki daje na eni strani prodajalca možnost, uveljaviti svoje dobro blago, na drugo ga vnoviti, na drugi strani pa porabnik možnost nakupa po odgovarjajoči vrednosti in ceni v obojestransko korist, v korist prodajalca in kupca. To je namen pošteno poslovne reklame današnjega časa in poslovne svete. Reklama današnje trgovine, obrtnika in

vsakdo reklamo za svoje blago, tako je nujno potrebno, da dela za svoj pridelek pošteno in uspešno reklamo naš kmet.

Le z reklamo se more dandanes na trgu uveljaviti blago, le z reklamo moremo kupca prepričati o dobri kakovosti blaga, mu ga prodati, si pridobiti njegovo zaupanje in še bodočo naklonjenost. In če bo imel tako naš kmet dobro reklamo za svoje blago — za svoje prideleke — uspeh ne bo izostal in naše narodno gospodarstvo se mora izboljšati za ves kmečki in od tega odvisni drugi živeli. Nujno potrebno pa je, da se reklama dela previdno in načelno pošteno, kajti le s tako reklamo se lahko izboljša gospodarstvo, vsak drug poizkus pa more blago na trgu le uničiti in odvrti kupca enkrat za vselej. Kakor je torej reklama za današnji poslovni svet življenjske važnosti, tako je tudi važna za našega kmeta. Ali pa more kmet uspešno delati reklamo za svoj pridelek? More, toda le tedaj, kadar jo bo delal ne kot posameznik, temveč kot celota. Tukaj se

Pred velikim praznikom naših strelcev

Tekmovanja strelskih družin v Ljubljani se udeležijo nad 1000 strelcev

Ljubljana, 27. avgusta.

Samo še teden dni nas loči od pomembnega slavlja: v okviru številnih prireditev v Ljubljani, kongresa narodnih noš in z njim v zvezi proslave »Soče«, ljubljanskega vsejnega itd., se bo vršilo v Ljubljani tudi veliko tekmovalno strelskih družin iz vse države, ki se ga udeležijo okrog 1000 strelcev, idealnih in navdušenih borcev in Jugoslovenov.

Strelske družine so najnaravnejša posledica naše samostojnosti in svobode, razširile so se po vojni iz Srbije po vsej državi. Iz demokratskega duha naše vojske so se rodile in združujejo zastopnike vseh slojev z ofirijami kakor brate ter jih urijo v rabi orožja. Strelske družine vrše veliko nacionalno obrambno nalogo.

Tekmovalne strelskih družin se prične 4. septembra in bo trajalo do 9. septembra. Združeno bo s prav pomembnim in radostnim dogodkom: istočasno bo namreč na slovesen način razvit prapor strelskih družin Jugoslavije, ki ga je poklonil Nj. Vel. kralj. Svečanosti, ki se bo vršila v nedeljo dopoldne na strelišču, bodo prisostvovali zastopnik Nj. Vel. kralja, zastopnik vojnega ministra, ministra sporta in telesne vzgoje, povabljeni so tudi ministri dr. Kramer, Mohorič in Pucelj in najodličnejši predstavniki naše javnosti, ki so se vabilu večinoma že odzvali.

Po blagoslovitvi in razvitju prapora se bo začelo na vojaškem strelišču tekmovalno streljanje na 17 tarč za prerasnata darila in pokale. Najlepše in najdragocenejše je darilo Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki bo še tje dni razstavljeno v Ljubljani. Za ta pokal lahko tekmujejo samo ekipe, ne pa posamezniki. Poleg drugih, omembe vrednih nagrad, je treba omeniti tudi pokal Nj. Vel. kraljice in darilo Nj. Vis. prestolona-

Stratosfera je moderna

Tam gori bi bilo imenitno, saj ne poznajo ne trošarine, ne taks in ne eksekutorjev

Ljubljana, 27. avgusta.

V dnu rekorderških src se je oglašala škodoželjnost, češ, kaj porečejo Američani k evropskemu poletu na luno odnosno v stratosfero. Vražje smo jih nasukali; tega nam nedvomno nikdar ne odpušče. Poleg tega pa moramo tudi pomisliti, da bo ta ali oni skušal v zavisti omalovaževati Piccardovo frčanje, zlasti še, ker je časopisje v prvi sapi pozabljeno povedati, zakaj je to frčanje tako neznansko pomembno. Listi so se le kosali med seboj, kateri bo poročal o najvišji doseženi višini. S tem so sicer precej zamašili usta Američanom, ki se jim zdi najvažnejši višinski rekord, vendar bi jim še boljše ustreglo, če bi vedeli poročati, ali kozmično žarkovje ne vpliva škodljivo na alkoholne pijače. Vraga, kakšen pomen bi na naj imel tako tvegani polet, če bi se n. pr. znanstvenik dvignil nad suho Ameriko, pa bi presladke tekočine imele v stratosferi okus po kani!

Treba je pa še ustreči marsikomu, ne le Američanom. Ves svet se neznanstveno zanima za Piccardovo zračno ekskurzijo. N. pr. ženske (ker imajo pač prednos!) Grobo napako so napravili tisti že s tem, ker niso poročali o Piccardovi starosti. Iz podobnega razloga, kot se zdi Piccard zanima ženskam, zanima moške, ali imajo takšni poleti tudi praktičen pomen, odnosno, če ga bodo lahko imeli, da bi zakonski vpreženec odfrčal iz vprege v stratosfero; tja baje ne prodirajo niti več množice radiozvočki. Nikar ne ugovarjate, češ da takšne zadevščine nimajo, nič skupnega z znanstvenim Piccardovim delom. Vendar pa lahko trdimo, saj imamo ves ženski svet za seboj, da bi marsikatera znanstvenikova žena dejala možu, češ, kaj bi tekal na luno, stratosfero lahko proučeva doma! In kdo more trditi, da se znanstveni in drugi junaški podvigi ne zrcalijo najprej in doslovno najgloblje baš med ženskimi svetom, odnosno med ženskimi klobuki!

Da, baš zaradi tega je epohalni Piccardov polet tako pomemben, ker bo tako močno vplival na žensko modo, da bodo modisti nedvomno takoj začele izdelovati bačone. Za njimi seveda ne bodo zastajale šivije in najbrž bo znanstveni svet doživel še letos čudno konkurenco, da bodo namreč ženske začele frčati proti

nam pokaže zopet potreba samostojne kmečke osamosvojitve v kmečkih združbah, katere naj bi delale reklamo za kmečke prideleke ter organizirale prodajo vsakega tudi najmanjše količine kmečkega pridelka s pomočjo kmečkih sadrug. Premalo ali skoraj nič nismo storili v tem pogledu, kar večina našega kmeta niti ne ve, da reklama sploh obstoji, kaj je in kakšnega pomena je samj samega, kakor tudi za ostali poslovni svet. Zato naj bi se povsod in ob vsaki priliki, posebno pa pri gospodarskih anketah, polagala vsa važnost za ustanavljanje kmečkih nadaljevalnih šol, ki imajo namen kmečko ljudstvo dvigniti, ga osamosvojiti, združiti ga v kmečkih sadrugah in mu s tem ustvariti skupno z dobro reklamo ugoden prodajni trg ter ga strokovno izobraziti.

Strokovna izobrazba je življenjski pogoj vseh stanov, tako tudi kmečkega. Le strokovno izobražen kmet bo mogel uspešno gospodariti, kadar bo znal uporabiti in izkoristiti vsa moderna sredstva za napredek kmečkega gospodarstva in končno le on bo mogel vzdržati boj za obstanek in omiliti postopoma hudo gospodarsko krizo, ki stiska posebno kmeta na rob propada.

Koristi našega poljedelstva in našega kmetovalca s posebnimi prilikami na Dolenjskem nam nalagajo, da činiteljem gospodarskih anket povemo tudi Dolenjci, kje in kaj nas boli, da bo vedel zdravnik kje zdraviti, ako hočemo najti res pot k radikalnemu zboljšanju obupnih razmer.

N. S.

Kmetijski praznik na Bledu

Bled, 26. avgusta.

Poročali smo že, da se vrši letos na Mali Smarini 8. septembra veliki kmetijski praznik na Bledu. Kakor na Kmetakem taboru na zgodovinskem Krškem polju se zbere na kmetijski praznik na Bledu vsako leto kmetijski narod, da pokaže sadove svojega dela, da premosti politični in gospodarski položaj in si zahteva smernice za pot, po katerih naj se kmeta naša gospodarska politika v bodočem letu. Ob enem je kmetijski praznik na Bledu odlična manifestacija gorenskega slovenskega kmeta za jugoslovensko in narodno edinstvo.

Temu smotru odgovarjajoče je sestavljen program, ki smo ga v obrisih že objavili v svoji petkovni številki in ki obsega sledeče glavne točke:

Razstavo pinegavske goveje živine, združene s premiranjem; razstavljena bo izbrana plemenska živina planinske pasme.

Sirarske razstave s sejnom, ki jo priredi jo okoliške mlekarstvo-sirarske zadruge.

Slavnostni sprevid narodnih noš in skupin ter okrašenih voz in jezdecov.

Veliko kmetijsko zborovanje, na katerem bodo poročali o političnem položaju minister dr. Albert Kramer in minister Ivan Pucelj, o gospodarskem stanju pa minister Ivan Mohorič. Govorilo bo pa tudi več senatorjev in poslancev iz naše in drugih banovin.

Dirke lahkih in težkih kmečkih konj, pa tudi toplotravnih konj.

Kmečki praznik zaključijo seveda velika ljudska veselica na prostem. Razstave in zborovanje se vršijo v zeleni Zaki, najlepšem prostoru za prireditve na Bledu.

Polovična vožnja je zasigurana.

Vpisovanje v šole

Opozorilo staršem

Prejeli smo: Ker se bližajo vpisovanja v šolske zavode in da bo staršem nekoliko lažja odločitev usmeriti svojim sinovom prevo pot, čuti podpisana organizacija dolžnost, opozoriti jih, naj v preveliki meri ne silijo svoj otrok na strojni in električni oddelki, ki imajo srednje šole, ker po končanem študiju ne bodo imeli izglede za nameščenje. — Iz statistike, ki jo organizacija vodi, je razvidno, da abiturienti zadnjih dveh letnikov v veliki meri se danes zamačajo čakajo nameščenja. Temu tiči vzrok v dejstvu, da zavzemajo večino tehniških mest v naših industrijskih podjetjih — tuji, in dokler ne bodo podjetja uvidela velike narodne napake, ki jo povzročajo s favoriziranjem tujcev, ne bo izboljšanja obstoječega stanja. — Vsak zavod, tembolj strokovni, mora nuditi jamstvo za življenjski obstoj svojih abiturientov. Imenovani zavod tega ne nudi in tudi ne more nuditi v teh okolištinah. Zaradi navednega pozivamo cenjene starše, naj ne povzročajo letno zopet navala na imenovano oddelka, tehniške srednje šole, in to vsaj tako dolgo ne, dokler ne bodo jugoslovenskega podjetja znala ceniti in upoštevati jugoslovenskih tehnikov, ki so vsej toliko tehniško izobraženi kakor tuji. Glede stavbnega oddelka moramo pripomniti, da položaj abiturientov ni sicer rožnat, vendar pa nekoliko ugodnejši. V splošnem ne beležimo med temi brezposelnih. Toliko v vednost in opozorilo. — Organizacija diplomiranih tehnikov.

— Drž. dvorazredna trgovska šola v Ljubljani. Prilgašenke za prvi dekliški letnik izročijo pri vpisovanju samo rojstni list, izprčevalo in davčno potrdilo. Denar za šolnino in vpisnino bodo plačale dne 5. septembra od 14. do 18. ure, ko bo že objavljeno, katere so sprejete. Ako bi katera v tem času ne plačala, se smatra, da izstopi in bo na njeno mesto sprejeta druga prilgašenka. Nesprejete dobre svoje listine pri šolskem slugi. Vsi drugi izročijo tudi denar pri vpisovanju. Ravnateljstvo.

— Vpisovanje v 1. razred nove države mešane meščanske šole v škofji Loki bo 1. septembra v novem šolskem posloplju. Sprejemajo se deklice in dečki, ki so dovršili 4. šolsko leto z dobrim uspehom ali pa so obiskovali višjo narodno ali srednjo šolo. K vpisovanju morajo priti tudi oni, ki so provizorno že vpisani. Za vpis je potrebno zadnje šolsko naznanilo (izkaz) in krstni list. Plača se 50 par, 5 Din in 20 Din. Šolnine ni.

— Začetek šolskega leta 1932/1933. Šolsko leto 1932/33. pričnemo na II. deški osnovni in višji narodni šoli v Ljubljani »Grabenc« dne 1. septembra 1932. Naknadno vpisovanje učencev bo v ponedeljek, t. j. 5. septembra 1932. Sv. mašo bomo imeli v župni cerkvi v Trnovem 6. septembra 1932 ob 8. uri dopoldne. Z rednim poučevanjem na narodni osnovni in višji narodni šoli pričnemo 7. septembra 1932 (sreda). Roditelje opozarjamo posebno na to, da morajo biti 5. septembra 1932 vpisani prav vsi učenci, da ne bodo nepotrebnih motenj, ko bo poučevanje že v polnem teku. Upravitelj šole.

— Obvestilo ravnateljem, ki imajo učence za 6. razred osnovne šole. Ta in oni roditelji morajo ne ve, da je na II. deški osnovni šoli v Ljubljani »Grabenc« 6. razred za vse one ljubljanske osnovne šole, ki 6. razreda nimajo. In tako se dogodi, da poseda učence štoto po nepotrebnem še eno leto v 5. razredu. Na »Grabenc« nameravamo v šol. I. 1932/33. izvesti: a) »Osnovno šolo« 1.—4. razred in b) »Višjo narodno šolo« 5.—8. razred. Ker bo »Višja narodna šola« usmerjena čisto v praktično smer, bo posebno dobrodošla onim, ki se nameravajo posvetiti lepemu obrtniškomu stanu, ki zahteva dandanes tudi od vajenca več izobrazbe. Z učenci, ki bodo dovršili »Višjo narodno šolo«, bo tudi delo v »Obrtnih nadaljevalnih šolah« lažje in se bo dalo z njimi res doseči to, kar se mora. Upravitelj šole.

— Vpisovanje na državni konservatorij se vrši 1. 2. in 3. septembra t. l. Vse podrobnosti so nabite v več posloplju. Gospodarska ulica 8-I v istih dneh se vrši tudi vpisovanje na šolo Glasbene Matice.

Partije v okolici.

Tuje krčmarju: Ali so tu v okolici lepe partije?

— Him, samo županova hči bi bila, vse druge pa niso vredne počenega groša.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 27. avgusta, katoličani: Jozef Kal, Zlatko; pravoslavni: 14. avgusta.

Jutri, nedelja: 28. avgusta, katoličani: Avgustin, Milogaj; pravoslavni: 15. avgusta.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Pisarniški ravnatelj. (F. l. Bressart.)

Kino Ideal: Zmaga mladosti.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matica: Pisarniški ravnatelj. (F. l. Bressart.)

Kino Ideal: Zmaga mladosti.

Primorje: Ilirija. Državna prvenstvena tekma na igrišču Primorja ob 17. uri.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Leustek, Restjeva cesta 1; Bohinec, Rimska cesta 24; Kmet, Dunajska cesta 41.

Pretep za „čik“

Ljubljana, 27. avgusta.

Ni čuda, če se ljudje ubijajo za nekaj dinarjev, saj so pripravljeni pretepati se za umazan cigaretni ogorek! Takšne vnete čestilce nikotina bi morali odklikovati zastopniki kadilcev s posebnimi odklikovanji. Pa tudi trafikanti bi morali kaj žrtvovati za njihov blagor, čeprav jim ni postljano z rožicami.

V mirnem šentjakobskem okraju so redke senzacije, zato so pa ljudje nedvomno zaradi tega drveli tako skupaj, ko jih je zvalil nenavaden hrup na Karlovsko cesto. Na cesti se je zbralo toliko ljudi, da se je ustavil promet. Nekateri potniki so izstopali iz tramvaja samo zaradi dogodka.

Sredi gruč sta se valjala dva možakarja, ki sta bila že popolnoma bela od prahu kot minarja. Nekateri gledalci so bili prestrašeni, ker niso vedeli zakaj gre. Hoteli so poklicati stražnika, a so si premislili, ker se je večina tako nepopisno zabavala.

— Vtji gal Primazji mu pošteno! No, le pokaži, kaj znaš, so ju podžigali gledalci v navdušenju, s kakršnim so samo Rimljani gledali gladjatorske igre. Ker mnogi niso vedeli, zakaj sta se možaka spoprijela, so imeli precej opravkov, da so zbrali informacije. Nihče jim ni hotel odgovorjati, vsi so bili zavzrojeni v pretep, tako da niso niti trenili z očmi.

Možaka sta korakala vstrč po Karlovski cesti s povesenima glavama. Stražni časi so dandanes, niti »čika« ne najdeš na cesti! Prava sreča je, če leži kje v cestnem janku kosček cigaretnega papirčka, ki smrdi po tobaku. Kdo bi se potem takem še čudil, da bi možaka skoraj zadela kap, čim sta zagledala na trotuarju tako elasten »čika«, da so se jima poodilo aline po bradavi. Hop! Oba sta se pripognila ter segla po njem. Ujel ga je starejši in naglo vtaknil v usta.

— Falot! Čik iz ust! Jas sem ga zagledal prvi! je dejal mlajši in hopen starejšega po bradi, da mu je ogorek sčital daleč iz ust.

— Takoj ga poberi, cigani!

— Kaj, jaz ti naj pobiram »čike«?

Pa so začele deževati klofute, da je ploskalo kot ob premijerah v gledališču. Končno sta se možaka počeno spoprijela v roko. »Čika« seveda ni hotel pobrati nihče in sta popolnoma pozabila nanj. Bitka je bila končana neodločno, ko sta junaška popolnoma obnemogla in so gledalci malo da ne popotkali trebuh zaradi smeha.

Aforizmi

Dobrodelnost ljudi, ki ne vedo kam z denarjem, proslavljamo, nihče se pa niti ne spomni, da žive še tudi tisti, ki so nakupili s svojimi žrtvami to bogastvo.

Človek, ki ga hvalimo, čeprav bi zaslužil le grajo, se nikdar ne sramuje te hvale.

Odkritim besedam ljudje pričujejo le takrat, ko niso z njimi prizadeti.

Ne zavedamo se, kaj smo dolžni skupnosti, vedno pa, kaj nam dolguje ona.

Tisti, ki je dejal, da je vse minljivo, je pozabil na neumnost.

Človeka pozna dobro le tisti, ki pozna tudi svoje slabosti.

Najlažje je hliniti sočutje, zato tudi vsak tako hitro pozabi nesrečo drugih.

Najraje govorimo o tem, česar ne moremo povedati natančno.

Človek dokazuje z vsem, da je slab, čeprav z namenom, da bi dokazal, da je vzvišen.

Ljudje cenijo čas le zato, ker hlepe za denarjem.

Pri vsakem pokretu odbija ljudi najbolj program, zato se najbolj širijo pokreti brez programov.

Pri zdravniku.

— Spati ne morete? Pa pojejte pred spanjem kaj malega.

— Zadnjič ste mi pa sploh prepovedali jesti pred spanjem, gospod doktor.

— To je bilo zadnjič, a od takrat je znanost že močno napredovala.

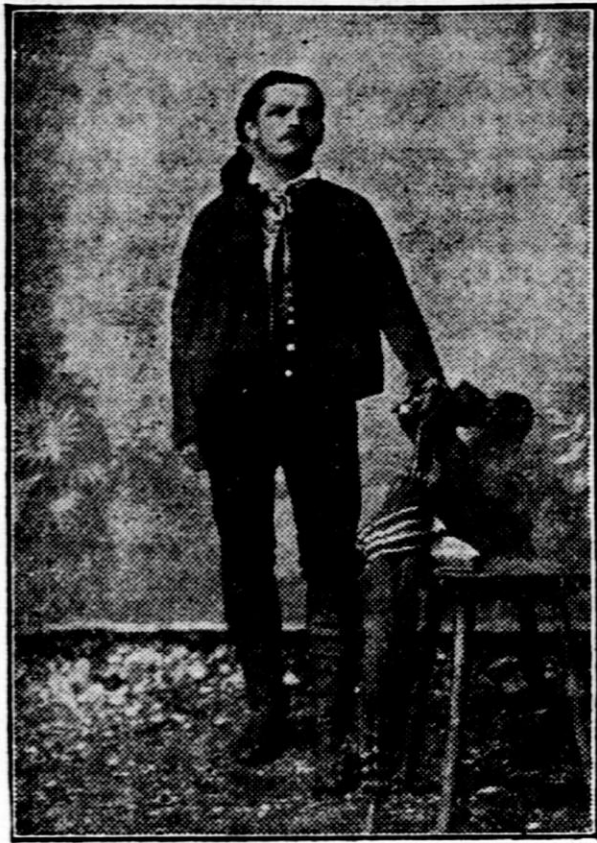
V lekarni.

V lekarno pride ženska, ki bi rada dobila učinkovito sredstvo proti kurjim očesom. — Tole radikalno nomado vam lahko priporočim, pravi lekarnar. En moj odjemalec jo kupuje že 15 let, pa noče o nobeni drugi niti slišati.

Kongres narodnih noš

Samo še nekaj dni nas loči od te veličastne prireditve

Ljubljana, 27. avgusta. Priprave za veličastno prireditev kongresnih dni so v polnem teku. Loči nas od kongresa samo še nekaj dni. Vse potrebno je pripravljeno. Za prenočišča, prehrano, zabavo je v polni meri preskrbljeno. Največje zanimanje vlada za slikoviti sprevod narodnih noš po službi božji na Kongresnem trgu ob 10. uri. V sprevodu bomo videli poleg naših slovenskih, vse noše našega juga, slikovite noše naših bratov iz Češkoslovaške, noše Lužičkih Srbov, skupino koroških Slovencev iz Ziljske doline in druge. Posebno pozornost bo vzbujala v sprevodu skupina mladičev v narod-

Senator dr. Valentin Rožič, predsednik kongresa narodnih noš v Ljubljani, v narodni noši kot igralec »Blaž Mozol« v »Rokovnjačih« 1. 1900. v Dobu na podu pri Marinčku-Zarniku.

nih nošah s šestim harmonikarjem, gorenjska svatba s balisem, vozovi in jezdec. Sprevod se bo razvil s Kongresnega trga po Vegovi ulici, Elmonski, Colzovi cesti, Sv. Jakoba mostu, Starem trgu, Mestnem trgu, Stritarjevi ulici, tromostju, Marjinem trgu, Miklošičevi cesti, Tavčarjevi ulici, Dunajski cesti, Gosposvetski cesti na velesojem. Udeleženci kongresa že zdaj medsebojno tekmujejo, da se pokažejo v čim lepših in čim izvrnejših nošah.

Od kongresa nas loči samo še nekaj dni. Prireditveni odbor nujno prosi vse, ki se nameravajo kongresa udeležiti, da pohite s prijavami. V kongresni pisarni na ljubljanskem velesojem so na razpolago tudi kongresne legitimacije za četrtinsko

vožnjo po ceni Din 4, ki pa velja samo za udeležence v narodnih nošah.

Predsedstvo propagandnega društva nujno vabi vse svoje članstvo, da se zanesljivo udeležijo službe božje 4. septembra na Kongresnem trgu. Zbiranje narodnih noš ob pol 9. pred univerzo. Udeleženci se naprošajo, da bodo njihove narodne noše v smislu predpisov društva. Po sporedu bodo najlepše in najizvirnejše narodne noše in skupine na velesojem nagrajene z lepimi diplomami. Diplom bo razdeljenih 100 in bo diploma gotovo vsakemu nagrajencu prijeten spomin na prvo udeležbo velikega stila našega društva. Udeleženci se nadalje opozarjajo na veliko ljudsko zabavo, bajno razsvetljavo in ognjemet na čast gostom na vrtu hotela Tivoli. V slučaju slabega vremena v notranjih prostorih istotam. Na to ljudsko zabavo bodo imeli udeleženci s kongresnim znakom in omi v narodnih nošah prost vstop, sicer pa je vstopnina Din 5 za osebo.

Priglasenci izleta na Jadran se obveščajo, da je zadnji prijavni rok do 2. septembra, ob katerem roku mora biti plačana tudi udeležnina Din 550 za tretji in Din 750 za drugi razred po poštinih položnicah ali osebno v kongresni pisarni na velesojem.

Vse potrebne nadaljnje informacije bodo objavljene v ljubljanskih dnevnikih.

Izlet na Jadransko morje

V ponedeljek, dne 5. septembra ob 19. uri odhod iz Ljubljane z vlakom preko Zidanega mosta in Zagreba na Sušak.

V torek, dne 6. septembra na rojstni dan prestolonaslednika Petra ob 7.30 odhod s parnikom »Aleksandrom« ali »Prestolonaslednikom Petrom« v Split. Na parobrodu celodnevni koncert, razne zabavne igre. Ob 20. uri razsvetljava na parobrodu in ognjemet. Na parobrodu jutrek, kosilo in večerja. Prihod v Split ob 21.30 uri, prevoz v hotel in prenočišče.

V sredo, dne 7. septembra jutrek, dopoldne ogled mesta pod strokovnim vodstvom, izlet na Marjan in ogled zverinjaka. Po obedu izlet z avtobusi v Solin in kopališče. Na povratku večerja in prenočišče. Isti večer ob 19. uri koncert v Splitu.

V četrtek, dne 8. septembra ob 7. uri jutrek, ob 8. uri izlet s parnikom v Trogir, ogled mesta, ob 11. uri povratek v Split, ob 12. uri kosilo, popoldne prosto ter izlet na kopališče, ob 19. uri večerja, isti dan zvečer povratek z vlakom proti Zagrebu.

V petek, dne 9. septembra okrog 8. ure zjutraj prihod v Zagreb, ogled mesta in razstave ter ob 13. uri povratek v Ljubljano.

Vožnja z vlakom ter parnikom in avtobusi na Sušak, Split, Trogir in Solin, celodnevna prehrana in prenočišče velja skupno za vsakega udeleženca II. razreda Din 750, III. razreda Din 550.

Prijave sprejema kongresni odbor v Ljubljani, velesojem.

Taborenje mariborskih gozdovnikov

Njihov tabor ob Završnici v Žirovnici je bil eden najlepših

Okoli ognja sede ljudje. »Pripoveduj nam!« Tako se glasi klik... — Plamen svetilka se iz oč svetlo — In pogledi bliskajo prekrasno. (Po John Hargrave-u.)

Mariborski gozdovniki so letos taborili ob Završnici v Žirovnici v juliju in začetku avgusta. Kolegijalnost, sporazumnost med posameznimi člani, red in disciplina so dosegli, da je takor dobro uspel, kar pa gre največ zasluge taboru ustavi.

V petih letih sem bil v osmih taborih in popolnoma je na mestu trditev, da je bil ta eden najlepših in res lepe spomine sem odnesel domov, posebno krasote in slikovitosti tabornih ognjev so nepozabni v duhi vsakogar, ki je kdaj ob njih sedel.

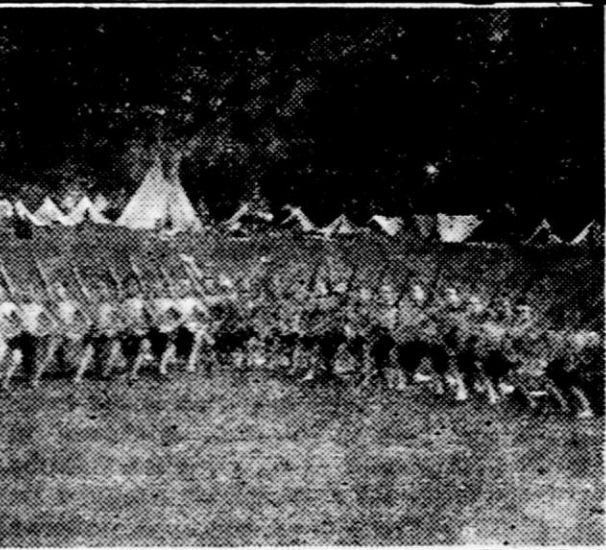
Takoj prve dni, ko sem prišel domov, mi ni bilo še tako pusto, toda ko sem se zopet privadil mestnemu življenju, med prahom in temnimi zidovi mi večkrat misli pohite tja, koder edino je človek srečen — v prirodo.

Zatorej sem se namenil, da napišem par vrstic, ki naj vzbude prijetne spomine vsem onim, ki so tu ali tam taborili in, da povem tistim, ki niso, če hočejo živeti lepo, da stopijo v krog taborniške organizacije.

Tiho in mirno je bilo tisto popoldne v vasi gozdovnikov pod Stolom ob Završnici. Sedel sem pod eno izmed treh smrek v njihovi senci. Sonce se je bližalo zatonu. Ob svitu zahajajočega solca se oblaki ponavadi pordeče, toda to pot se niso, lepo sinje nebo je preprežalo svojo modro barvo od vzhoda do zapada. In Triglav, ti si res čar naše zemlje. Kako lep je bil tvoj snežnik, ko je solnce sipalo nanj svoje žarke.

Solnce je vedno bolj tonilo za Kranjsko goro in jezerce Završnice je zavalovelo v hladnem večernem vetriču. Bilo je čisto srebreno in skoraj nemogoče je bilo gledati vanj. Toda namah je izgubilo svojo kristalno barvo in se stemnilo v modrozeleno gladino. — Sonce je zašlo...

Tedaj sem vstal in se napotil v tabor. Dim večnega ognja se je valil nizko nad taborom. Dobro sem vedel, da se nam obe-ta dež. Pred vrigomom sta sedeli Atore in Tiha Skivo in poslušali brenkanje ceter, na katere zna tako lepo igrati naš

Pri jutranjih vajah.

vsem znani debeli Stefan, obenem se pa pogovarjali o gozdovništvu, o fantih, o domovini, o rožicah itd. Rad bi bil prisel in kaj povedal, pa nisem hotel motiti, pa tudi časa ni bilo.

Beli Lisjak je prišel iz šotora. Rog se je oglašil, stopili smo v vrsto. Tisto noč smo imeli Levi dežurno službo. Podeljena mi je bila straža od 12. do 2. s tovaršem Kiriganom. Po zboru je sledila menaža.

Preko Stola so se jeli valiti temni oblaki. »Dež bo,« je završalo po taboru. »Drugi dan bomo podrl tabor in dež nam bo oteževal delo,« so pripomnili drugi. Toda kaj smo hoteli, udati smo se morali v nemilo usodo.

Tako je napočil čas, da smo se zbrali ob tabornem ognju. Zasedli smo prostor. Beli Lisjak je v svoji slikoviti taborni obleki stopil k ognju in se z izbranimi besedami zahvalil za sodelovanje vseh bratov in sester, ki so taborili pod svobodnim solncem. Res, kar ganjen sem bil, toliko lepega je bilo čuti iz ust mladega taborovodje. Končno pa se je Rdeči Volk v imenu nas ljubljancev zahvalil in poslovil od prijaznih in gostoljubnih Mariborčanov.

Vsakdo bo razumel, zakaj smo si ravno pri ognju povedali, kar nam je narekovala dolžnost. Ogenj je središče tabornega življenja, ob ognju je nastala najbrž prva človeška organizacija jezika, veda, umetnost in religija. Gozdovništvo je ogenj simbol Velikega Duha vsega človeštva in življenja, iz katerega izhajajo štirje žarki, štiri činjenice človeškega razvoja: duha, telesa, misli in dela. Vsak izmed štirih žarkov vodi k našemu plamenu. To so moč, lepota, resnica in ljubezen. Pla-

meni v zvezi z žarki dajo sledeče gozdovniške ideale: močan duh, lepo telo, resnično ljubezen in udeleževanje v ljubezni. Iz vsakega izmed teh štirih plamenov izhaja troje žarkov, ki dajo zaporedno 12 gozdovniških zakonov in sicer: Močan duh: 1. bodi odločen, 2. bodi akromen, 3. bodi poslušen. Lepo telo: 4. bodi čist, 5. čuvaj svoje telo, 6. živi prirodno. Resnično ljubezen: 7. Govori resnico, 8. bodi pošten, 9. bodi moder. Udeleževanje v ljubezni: 10. Bodi prijazen, 11. bodi požrtvovalen, 12. bodi radosten.

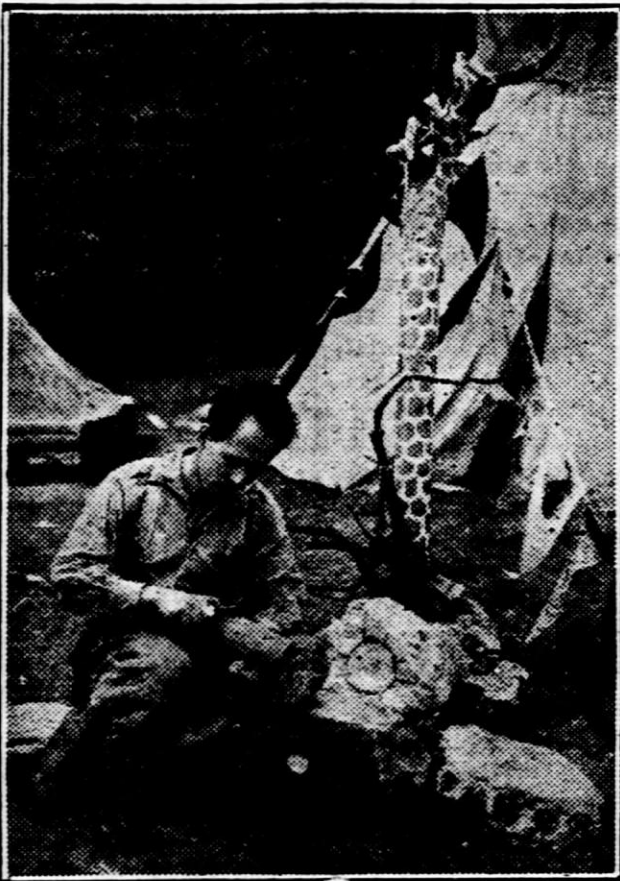
Za vsakega gozdovnika je poslednji večer, tretji svečani večer. Prvi svečani večer obhajamo, ko prižemo ogenj, drugi svečani večer pa, ko dobimo med se nove brate in sestre, ki so prestali sprejemno preizkušnjo. Tretji pa se poslednjič zberemo ob ognju potrti, ker se bomo morali vrniti med »Bleda lica« v hrupno življenje, toda z nado, ki nam je v tolažbo: »Še in še se bomo vrnili ter si postavili vigrvame in tako živeli, lepše in čistejše življenje, ki nam ga je podaril slavni ameriški pisatelj, prirodopisec in lovec Ernest Thompson Seton pred 30 leti, kateri jubilej smo letos praznovali na zelo lep in dostojen način.

Eno, kar ostane gozdovnikom v vednem spominu, so čari ob ognjih. Tiha luna priplava na nebo, iz daljave se čuje pasji lajež. Pri nas pa vse molči, le mirno dojenje strun zveni v grobno tišino. Pa odpojo strune, tedaj se pa oglasi iz ust starega bojovnika povest življenja.

Oni dan je bil poslednji večer, poslednji smo se zbrali. Pa ne vsi, enega ni bilo. Tistega, ki je bil vedno poleg, ko ogenj ugaša; namreč brata, ki je stal zvesto na strani v boju in težavah »Belega Srnjaka«, ki je bil službeno odsoten.

Izza gora se je čulo grmenje in videlo bliskanje. Vstali smo in preko drugače tako tihega zagorskega sveta je zadonela himna gozdovnikov in se strnila z gromom, ki jo je ponesel preko dobav.

Molk — nato pozdrav taborovodje in kmalu smo odšli k počitku.

Starosta JGL Planinski Orel pri delu pod totemom.

»Vstani!« Pogledal sem. »Dvanajst je ura, aha, moja straža. Nebo se je bilo popolnoma pooblačilo. Za to noč sem se namenil, da opravi vigilije. Vigilije spominjajo na stare dni, ko so vitezi in romarji prebdeli vso noč v kaki samotni cerkvi ali kapeli. Ždel sem in mislil, poleg mene pa je sedel Kirigan.

Drugo jutro je deževalo, pa ne dolgo. Preko tabora so se jele dvigati megle. Solnce je prisijalo. Podrli smo tabor. Z vozom so bili že odšli, ostala sva le s tovaršem Canotom. Ozrl sem se nazaj. Kakšna praznota. Hip nato pa je ogenj šinil kvišku in naju potolažil.

Ogenj je veselo plapolal, poleg njega je stal, zapuščen od vseh, stari samouk — Puščavnik, ki domuje onkraj Završnice in se bavi s pisateljstvom.

Veselo je zavihrala naša zastava, ko nas je ognjeni konj po železni cesti peljal tja, odkoder smo bili prišli. Mir z Vami — Peš — Endaš.

Iz Celja

—c Nagradno streljanje. Strelska družina v Celju priredi v nedeljo 28. t. m. s pričetkom ob 9. dopoldne nagradno streljanje na vojaškem strelišču v Pečovniku.

—c Teniški turnir SSK Celje : SK Atletik 4 : 1. V četrtek 26. t. m. popoldne se je vršil na teniškem igrišču pri evangelijski cerkvi v Celju teniški turnir med SSK Celjem in SK Atletik, v katerem je po dveh singlih in enem doublem dam ter dveh mešanih doubleh zmagal SSK Celje v razmerju 4 : 1. Vse igre so bile lepe in zanimive. V teniškem sportu vladajo med obema kluboma dobri odnosi, kar bi bilo v interesu povzdiže celjskega sporta želeli tudi v nogometni panogi.

—c Sestanek prvega nogometnega moštva SSK Celja bo drevi ob pol 8. v klubovi sobi v Zdravstvenem domu.

—c Nočno lekarniško službo ima do vštetegeta petka 2. septembra lekarna Pri orlu na Glavnem trgu.

—c Tedenska služba pri Gasilnem društvu v Celju ima od nedelje 28. t. m. do vštete sobote 3. septembra III. vod pod poveljstvom g. C. Bandeka.

Ali veste, kaj bo

1. septembra?

Odgovor na drugi strani na istem mestu! Čitajte!

Sokolski dom v Spodnji Šiški

Priprave na šišenski sokolski teden — Kakšna je nova sokolska postojanka

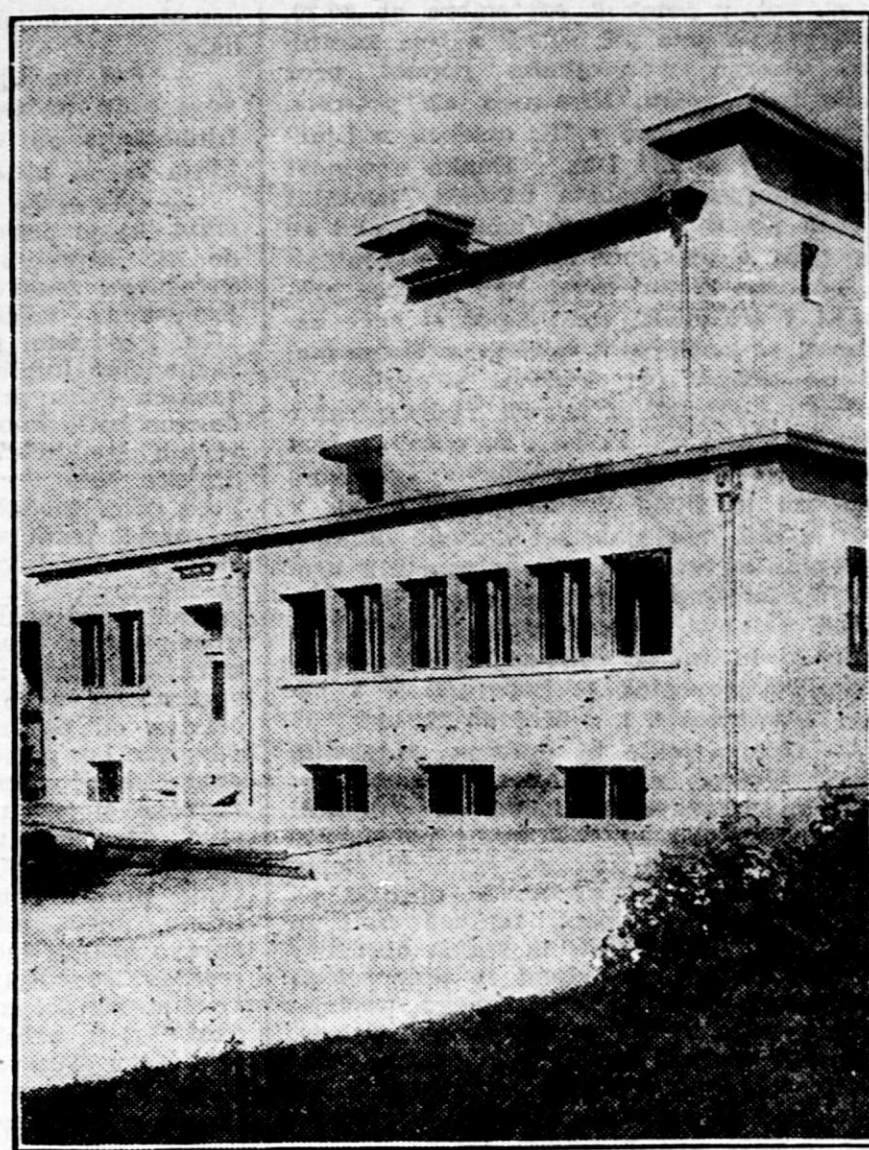
Ljubljana, 27. avgusta. Sokolskim domovom v Ljubljani se bo skoraj pridružil nov pobratim — dom Sokola v Spodnji Šiški.

Dne 11. septembra se bo vršila njegova slovesna otvoritev. Agilni šiškarji se vestno pripravljajo na to slovesnost, ki se bo vršila v znamenju šišenskega sokolskega tedna. Ta teden bo glede na različnost prireditev, kulturnih in telovadnih, najpopolnejša slika velikih naporov, ki jih je bilo članstvo Sokola in Društva za zgradbo sokolskega doma v Šiški zastavilo da reši osnovno vprašanje obstoja in razmaha sokolskega življenja v šišenskem okraju. To vprašanje pa leži ravno v absolutni potrebi, imeti lasten krov. Zakaj le pri domačem ognjišču, sreče si išči.

Kako se je zamoglo v šiški rešiti to vprašanje na tako prvovrsten, naravnost idealen način, je prav za prav uganka. Človek se mora čuditi, ko vidi to, na zunaj že dograjeno stavbo čistega, modernega sloga, ne preveliko po svojem obsegu, veličastno pa po svoji resni skromnosti. Gotovo je arhitekt, ko je smolal načrte, črpal iz sebe svojo srčno kri in ž njo ustvarjal arhitektonsko umetnino, kakršne pač ne premore ves veliki šišenski okraj.

Če stopiš, dobri radovednež, v notranjost bodočega sokolskega gnezda, bodi pripravljen, da boš naravnost presenečen. Gotovo se boš vprašal, si li res v ubogi, predmestno-proletarski Šiški, ali pa te je morda vendarle, nevede in proti tvoji volji, noga zanesla med imovitejše ljubljanske meščane, kjerkoli že imajo oni svoja stalna bivališča. Ogromna dvorana — bodoča telovadnica, gledališče, zvočni kino in drugo — te neizprosno v prijetnem presenečenju tišči k tlom. Zaman rešuješ vprašanje zunanjih in notranjih dimenzij poslopja. Arhitekt je ustvaril v tem pogledu čudež, za katerega lahko zavida šiškarje vsa naša prestolnica. Tudi sam Tabor in njegova dvorana se bosta, če prideta na obiske k pobratimu v Šiški, spoštljivo ozirala po tem prostoru in mu kot razmerno enakovrednemu vnaprej prožila roko v pozdrav.

Nikakor pa ni misliti, da so šiškarji mislili samo na veliko dvorano. V domu so tudi stranski prostori, katerih smiselna razporeditev zasluži največje priznanje. Balkon nad veliko dvorano, društvena soba, mala dvorana s intimnim balkonom, prostori za garderobe in telovadno orodje, slačilnice, prostori za prhe z mrzlo in toplo vodo, najmodernejša stranišča, dvosobno stanovanje za hišnika in ob vsej severni zunanji strani poslopja v višini prvega nadstropja prosto tekoči balkon prepira vsakega obiskovalca, da se je z razpoložljivim prostorom razpolagalo najbolj ekonomično. To pa ne v zmislu skopuštva, pač pa v cilju, da se doseže ob najmanjši potrošnji najidealnejši uspeh. Ta cilj je v danem primeru za vsakega — bodisi strokovnjaka, bodisi lajka — izpričano dosežen. V tem uspehu, za katerega lahko zavidajo šišenski Sokolski dom prav vsi bratski domovi — tudi največji in to mor-

da v vsej Jugoslaviji, je dokaz sokolskega zanosa in vere, ki je navdajala graditelje pri ustvarjanju njih ponosnega doma.

Sokoli so predvsem ljudje in to oni so, cijalno čuteči ljudje, ki imajo zmisel za razumevanje življenjskih potreb sočloveka, zato so šišenski Sokoli s svojimi dikadomom storili tudi veliko socialno delo. V domu je že nameščeno dežje zavetišče mestne občine ljubljanske, ki se je preselilo iz zatohlih prostorov bivše šišenske občinske hiše v najmodernejšo prostoro doma, kjer jim je na razpolago velika učilnica, kuhinja in pritlikline (prhe, letno telovadišče). Do 70 šolobveznih otrok siromošnih roditeljev, ki so čez dan brez nadzorstva, ima priliko, da uživa dobroto socialnega skrbstva mestne občine ljubljanske, ki skrbi zanje res, kot se spodobi naši prestolnici. Samo inventar, ki ga je dala ljubljanska občina zavetišču na razpolago, je nemoderen in tudi sicer po svojem izgledu nič kaj ne spada v prostore, ki se leskečejo čistoče in ki zato tvorijo grobo nasprotje z vseljeno vsebino. Upati pa je, da se bo po finančnih zmognostih občinske tete tudi v tem pogledu napravila čim prej neobhodno potrebna premena.

Ti podatki naj zaenkrat glede na bližajočo se otvoritev Sokolskega doma v Šiški služijo javnosti v informacijo. Če te pa, dragi sosedčan in brat, ponese pot ob priliki v prijazno šiško, potem nikar ne zamudi ustaviti se v Drenikovih (Dermotovi) ulici, kjer se boš lahko na lastne oči prepričal, da je dom šišenskega Sokola v resnici vreden ogleda. Če si ga boš lahko ogledal tudi v notranjosti, ti tega ne moremo jamčiti. Zadržaj »olepševalna dela« so še v teku in iz razlogov nemotene pospeševanja zaključnih del ti strogi brat, ki nadzoruje stavbo, samemu najbrž ne bo dovolil. Sicer pa zavisi vse od tvoje iznajdljivosti. V vseh podrobnostih si ga boš lahko ogledal 11. septembra t. l., ko te bo sprejel pod svojo streho z vso gostoljubnostjo in sokolsko iskrenostjo. Zdravo!

Že 12 let v postelji

Nesrečnež, ki se peča s slikanjem spominskih knjig in risanjem načrtov

Kranj, 26. avgusta. V Kranj prideta večkrat dva nesrečneža, eden je hrom, drugi pa slep. Drug drugemu si pomagata na ta način, da slepi vozi hromega na dolgem vozičku, hromi pa mu kaže pot. Oba sta doma s Primskovo pri Kranju. Slepce je star ravno 50 let ter je slep že od otroških let. Bil je že mnogo po svetu in govoril dobro italijansko in nemško. Kljub temu, da je popolnoma slep, opravlja vsem Primskovljanom službo potovke ter jim prinese iz Kranja vse, kar potrebujejo. Čeprav ne vidi, se pritiplje skoraj vsak dan s palčko v mesto. Pot mu je tako znana, da natančno spozna, kje je, če le zašumi drevo v bližini ceste. Ime mu je Jernej Penko.

Se zanimivejši je hromi Franc Fende vulgo Vrečkar France, ki je star šele 32 let. Pred 12 leti se je tako močno prehladil, da so mu noge popolnoma odpovedale. Šel se je vroč kopat v Kokro. Že naslednjega dne so mu noge tako oslabele, da je s težavo šel v Kranj k zdravniku, ki mu pa ni mogel pomagati; tudi v bolnici mu niso mogli rešiti nog. Polagoma je tako oslabil, da je moral ostati v postelji. Zdal more ležati le vznak, popolnoma stegneno, tudi glave ne more premakniti na nobeno smer. Edino roke ima še precej zdrave.

Seveda mu je bilo v postelji zelo dolgočas in se je le počasi privadil. Sprva se je kratkočasil s branjem knjig in časopisov. Včasih je kar tako prerisal iz knjige sliko sliko ter jo pobarval. Polagoma je začel risati in slikati po svoji pameti. Če pomisli, da nima nobene šole, mu mora priznati talent. Zdal ga poznata ves Kranj in okolica. Skoraj je ni dekliške spo-

minske knjige, v kateri bi manjkala njegova slika. Samo tri dinarčke plašča, pa ti jo naredi s tušem ali z vodenimi barvicami. Jezero z barčico, lep ženski obraz, šopek cvetic, smrekov gozdček in podobno, to so njegovi motivi za spominske knjige. Napravil pa je tudi že nekaj stenskih oljnatih slik.

Poleg tega dela tudi načrte za stanovanjske hiše. Najprej je risal zastoj male kočice, zdaj pa je napravljena že dvonadstropna stavba po njegovem načrtu. Nad 30 načrtov je izdelal samo letos. Cela novo zgrajena kolonija hišic za Grazerjevo gostilno pred Primskovim je zrasla po njegovem načrtu. Saj pa je tudi poceni, samo 7 kovačev mu daš, pa ti napravi popoln načrt za zgradbo stanovanjske hišice.

Vse potrebščine mu prinese iz Kranja slepi Janez, s katerim sta dobra prijatelja. Pred meseci je izdelala kranjska mehanična delavnica Jos. Majnik nesrečnemu Vrečkovemu Francetu pripraven železen voziček, ki ga je mogoče podobno kakor kolo z rokami poganjati naprej. Voz je precej dolg, ker more France ležati samo čisto stegnjen. Voz se lahko sam ali pa ga pelje slepi Jernej. Tako sta oba nesrečneža, kar se telesnih sposobnosti tiče, prav za prav en sam človek. Vaščani ju imajo zelo radi. Slep Jernej je ubožec ter biva zdaj pri tej, zdaj pri drugi hiši, France pa ima še živega očeta, ki kljub starosti 80 let še ne izroči posestva starejšemu sinu. Kljub nesreči pa sta oba zadovoljna in vedno dobro razpoložena. Življenje ljubita, čeprav ga ne moreta vsestransko uživati. Oba rada delata, vsak po svoje. Najbolj sta nezadovoljna, kadar nimata dela.

Neprijeten duh ust

Znameniti cirkus.
— Lastnik cirka krotilcu: Vrata
levje kletke ste pustili odprta. Kaj se
ne bojte, da bi nam kdo ukradel leve?

Letoviško pismo iz Ljubljane

V Ljubljani beležimo napredek glede kopalne in splošne letoviške sezone

Ljubljana, 27. avgusta. Letos letoviška pisma niso več moderna, letoviščarji se skrivajo, kjer pač prenašajo te strašne dni, in molče o letoviških krizah in radostih. Pri nas je pa vse kot na dlan. Ničesar nimamo skrivati, vsem lahko položimo račune, nekaj časa smo imeli celo revijo naše kanalizacije v Ljubljani. O tem ste pa seveda že poučeni, saj smo vsemu svetu odkrivali brezprimerno bolečino. To delikatno zaveščino je bilo treba omeniti zaradi tega, ker nekateri mislijo, da je zaradi slavne Ljubljane trpela naša letoviška sezona. Čeprav bi morali kot ljubljanski letoviščarji le obirati Ljubljano, kot obirajo letoviščarji vsako letovišče, kjer letujejo, vendar nam silijo na papir le blage besede, ki jih narekuje globoka ljubezen do naše večne lepe Ljubljane.

Kar se tiče naše sezone, blagor nam, dežja sploh ne poznamo, nismo pa tako zlobni, da bi trdili, kot je že nekdo, češ, da naše ceste ne poznajo vode in da v Ljubljani izredno ljubijo suho ozračje. Sezona je v razmahu, presrečni dan za dnevno opazovanje stopnjevanja živega srebra v termometru in s prijetno toploto narašča seveda naše navdušenje. Smejem se Jožovi tožbam, ki prihajajo iz Srednje Evrope in od zapada, češ, da se tam kar cvro v vročini in da kaže termometer 50 stopinj; pri nas pa vročine sploh ne merimo več na stopinje, temveč po vrčih piv in višini vode v Ljubljani. Zadnje čase je voda na našem najslavnejšem kopalšču ob razvodju Ljubljane in Gruberjevega prekopu skoraj povsem usahnila. Ni čuda, saj, če je vsak kopalca požre požirek, mora upasti do minica. Če je v drugih letoviških stagnacija, je to povsem brez pomena za nas, mi lahko le beležimo napredek glede kopalne in splošne letoviške sezone.

Posebno zadnje čase je čedalje močnejši dotok letoviščarjev zlasti onih, ki niso bili zadovoljni z drugimi letovišči; po naključju je med njimi največ ljubljancov. Sploh je treba pohvalno omeniti, da meščani postajajo zavednejši ter se ravna po geslu: svoji k svojim! Zato tudi letošnja letoviška sezona ni nič trpela in je dobila Ljubljana povsem letoviški značaj. O tem bi lahko govorili na dolgo in široko. Razočarani pa bi bil, kdor bi n. pr. iskal pri nas penzije in podobna letoviška zavetja. Hotelo imamo sicer dovolj, kar dokazuje že to, da so skoraj povsem prazni. Vse velemestne lokale še skoraj mesec dni čistijo in slikajo, skoraj vse kavarne so napol zaprte. Kar se tiče zabav, pa letoviščarji v Ljubljani niso imeli nikdar pretiranih zahtev. Razume se, da so zabaviščna izboljšanja, ki pridejo na trg, bodo delali že z velikim učinkom, ki bo dosežanega (1,2-2%) mnogokrat presegal. Elektrodinamični zvočnik bo tudi v Evropi izpodrinil elektromagnetskega.

Najfinjšo regulacijo občutljivosti in glasu, ne da bi pri tem trpela kvaliteta, dovoljujejo nove eksponencialne elektronke, ki so znak modernega aparata. Tem elektronom moremo spreminjati ojačevalni faktor ter jih tako enako dobro uporabljati pri šibkih ali jakih postajah. Naslednja izredno praktična novost je avtomatična regulacija fadgingov, ki jo bodo imeli skoro vsi večji aparati. Ta priprava bo izenačila velika nihanja sprejemne energije gotovih postaj ter omogočila enakomeren sprejem.

Zahteva po vedno večji selektivnosti je zopet postavila v ospredje aparate tipe superheteredine in ultradine, ki so aparati za največje zahteve. Sveda imajo ti aparati vse mogoče moderne finese: regulacija le z enim gumbom, po možnosti brez antene, vdelani elektrodinamični zvočnik, avtomatično reguliranje fadginga, regulacija barve glasu itd.

Če povemo še, da so kljub vsestranskim izpopolnitvam in izboljšavam cene izdatno nižje od cen leta 1931/32, vidimo, da se je radijska tehnika prilagodila ne le povečanim zahtevam občinstva, temveč tudi njegovi manjši kupni moči. Dasi je to oboje v popolnem nasprotju, se je skupnemu delu tehnika in trgovca to vendarle posrečilo.

Na letošnjem jesenskem velesejmu bodo vse te nove smeri polnoštevno zastopane. Obiskovalci jesenske razstave imajo najlepšo priliko, da se o kvaliteti novih aparatov vsestransko prepričajo.

naših ulicah takšni oblaki prahu, kot pozimi megle; avtomobili počivajo, avtozvoščki se premaknejo samo po dvakrat na dan. Z Ljubljano se ne morejo kosati druga letovišča po kopalščih, namreč nikjer ni toliko brezplačnih kopalšč kot v Ljubljani. Gruberjev prekop je kopalšče od Štepanje vasi do zapornice, na drugi strani pa od Ljubljane do zapornice. O Ljubljani in njenih pritokih pa ni treba govoriti, saj je pri nas povsod kopalšče, kjer je kak tekočina. Ljubljaničana voda ima letos čudovito svojstvo, da kar privlači ultravijolične žarke ter koža takoj potemni, če se zmocniš.

Dovolj je znano, da v naših kopalščih prirejamo tudi lepotne tekme, marsikdo pa ne ve, da volimo tudi najlepše Pozejdovne čestilce. Iz posebne naklonjenosti izvolimo najbolj okrogle. Stejemo si namreč v posebno čast, če počaste naša brezplačna kopalšča tudi okrogli. In, ko bi vedeli, kakšen naval okroglih je zadnje čase naš zaradi tega! Kopalšča, ki preživljajo krizo, nas morajo zavidati torej tudi zaradi iznajdljivosti.

Vse to smo vam odkrili, ker se pač ne bojimo konkurence in končno moramo tudi priznati, da se naša sezona nagiblje h koncu, vendar naj nihče ne okleva, pride, jamčimo vam, da boste ujeli vsaj pošten letoviški dež!

Radio ob jesenskem velesejmu

Komaj nekaj let je od tega, ko smo smatrali za poseben uspeh, če se nam je posrečilo razumeti dva, tri stavke iz predavanj kakšne inozemske postaje. Če pa smo ušli nemoteno nekaj taktov godbe, smo imeli to že za senzacijo.

In danes? Jezimo se, če dveh stavkov iz vsega predavanja ne razumemo, pa na to, če nam zvočnik nekoliko popači pravo obliko glasu... Tako so v kratkem narasle naše zahteve.

Letos se stavijo na radio aparate še posebne zahteve. Cela vrsta oddajnih postaj je namreč izredno pojačala svojo oddajno energijo. Jeseni prično z oddajo nove nemške velike postaje po 80 KW. Pri takih velikih energijah postane naveden aparat neselektivni: postaje se motijo med seboj. Tipe, ki jih bomo videli na letošnjem velesejmu, bodo že grajene za to razmere. Popolna selektivnost bo njih znak.

Druge zahteve je čist in naraven glas. To vprašanje je rešeno z novimi elektrodinamičnimi zvočniki, ki bodo vgrajeni tudi že v manjše aparate. Novi zvočniki, ki pridejo na trg, bodo delali že z velikim učinkom, ki bo dosežanega (1,2-2%) mnogokrat presegal. Elektrodinamični zvočnik bo tudi v Evropi izpodrinil elektromagnetskega.

Najfinjšo regulacijo občutljivosti in glasu, ne da bi pri tem trpela kvaliteta, dovoljujejo nove eksponencialne elektronke, ki so znak modernega aparata. Tem elektronom moremo spreminjati ojačevalni faktor ter jih tako enako dobro uporabljati pri šibkih ali jakih postajah.

Naslednja izredno praktična novost je avtomatična regulacija fadgingov, ki jo bodo imeli skoro vsi večji aparati. Ta priprava bo izenačila velika nihanja sprejemne energije gotovih postaj ter omogočila enakomeren sprejem.

Zahteva po vedno večji selektivnosti je zopet postavila v ospredje aparate tipe superheteredine in ultradine, ki so aparati za največje zahteve. Sveda imajo ti aparati vse mogoče moderne finese: regulacija le z enim gumbom, po možnosti brez antene, vdelani elektrodinamični zvočnik, avtomatično reguliranje fadginga, regulacija barve glasu itd.

Če povemo še, da so kljub vsestranskim izpopolnitvam in izboljšavam cene izdatno nižje od cen leta 1931/32, vidimo, da se je radijska tehnika prilagodila ne le povečanim zahtevam občinstva, temveč tudi njegovi manjši kupni moči. Dasi je to oboje v popolnem nasprotju, se je skupnemu delu tehnika in trgovca to vendarle posrečilo.

Na letošnjem jesenskem velesejmu bodo vse te nove smeri polnoštevno zastopane. Obiskovalci jesenske razstave imajo najlepšo priliko, da se o kvaliteti novih aparatov vsestransko prepričajo.

Po filmskem svetu

Obseg in delo Ufe

Zvočni ateljeji berlinske Ufe — celih 14 jih je — so najmodernejši v Evropi. V 62 poslopih je 250 garderob, prostorov za režiserje, lasuljarje itd. V Neubabelsbergu lahko istočasno filmajo z 2500 komparzov in šele tedaj so vse garderobe zasedene.

Zemljišče, na katerem stoje Ufini ateljeji, meri 530.000 m². Električnega toka porabi letno približno 2 milijona kilovatnih ur, kar predstavlja približno polovico električnega konzuma Ljubljane. Dolžina kablov znaša nad 200 km. Nad 1000 žarometov je stalno v rabi.

V fotografskih ateljih izdelajo letno nad 1000 portretnih slik, 15.000 filmskih fotosov, ki jih razpošiljajo po vsem svetu, in sicer nad 1 milijon. Filmskega materiala imajo toliko, da bi lahko vnapretili z vsemi filmi po njih dolžini zvezdo od Dunaja do Hollywooda. Filmov razpošilja Ufa na leto za 30 dolgih tovornih vlakov. V Ufinih arhivih leži nad 1 milijon plakatov, ki predstavljajo po dolžini par tisoč kilometrov, po širini položeni drug poleg drugega pa razdaljo od Amsterdama do Moskve.

Ufin zvočni tehnik zaposluje več operaterjev kot vsi nemški kinematografi skupaj. Filmski trak, ki bi ga sestavili iz vseh predvajajočih se Ufinih tehnikov, bi zadoščal, da bi z njim pokrili četrtino ravnika Številu avtomobilistov, ki posejajo ateljeje, presega število vseh berlinskih taksijev.

Četrta leta bi rabil en sam mizar, če bi zabijal žblje v kulise in zgradbe povprečnega Ufinega filma. Množina barv in laka, ki ga porabi letno, bi zadostovala za prebarvanje hiš srednje velikega mesta. Platna potrebuje toliko, da bi z njim lahko obklopi vse prebivalstvo Maribora.

V Ufinih garderobah je nad 10.000 komadov pohištva, 8000 kostumov, 800 parov škornjev, 1000 moških in ženskih klobukov, 2000 lasulj in raznega materiala, spravljene v 14 ogromnih skladiščih.

V kantini izdajajo letno 250.000 obedov. V dveh urah se lahko nahrani nad 1500 ljudi.

Številu Ufinih uslužbencev presega število prebivalstva samostojne kneževine Lichtenstein.

Če pogledamo te številke in se pogledamo v njih pomen, bomo imeli vsaj približen pojem o velikosti tega podjetja.

Jezik zločincev

Heinrich George, velik nemški karakterni igralec, predstavlja glavno vlogo v Metrovem filmu iz življenja kaznivcev »Ternica«.

Clani podzemnega sveta rabijo v medsebojnem pogovoru čisto posebne izraze. Iz-

Heinrich George

v vefilmu »Ternica« (prizor revolte v kaznilnici)

mislili so si jih, kajti od samega dolgočasja skoraj nimajo drugega dela kot izmislicati si svoj lasten način izražanja. Da so ti izrazi včasih zelo zabavni, polni sarkazma, pričča naslednja črtica.

žale in pogovorile, da je popil skodelico čaja.

Čez pol ure so se dame poslovile in gospa Smedleyjeva je prosila moža, naj odpelje gospo O'Neilovo s svojim avtomobilom domov. Na pragu mu je še zašepetala: — Kupi gospe O'Neilovi šopek, s tem ji bo zelo ustrezno. Baš smo govorile o tem, kako so bile vse veselje rdečih nageljčkov, ki si jim jih poslal.

— Od srca rad, ženica, morda ne baš danes, gotovo pa v kratkem.

Ko je bil gospod Smedley odpeljal gospo O'Neilovo domov, se je odpeljal še malo na izprehod. Blizu Piccadelle bi bil kmalu nekoga povozil. V pešcu je spoznal svojega prijatelja iz mladih let Owena, ki sta z njim skupaj študirala na univerzi.

Oliver Owen je prisledel k Smedleyju v avto. Kmalu sta prispela do cvetličarne. Johnny je ustavlil in naročil, naj pošljejo šopek na naslov gospe O'Neilove. V cvetličarni ga niso niti vprašali, kakšen šopek, ker so njegova naročila že dobro poznali. Bila so pogosta in vedno enaka. Potem se je pa vrnil k prijatelju v avto.

Oliver Owen je pokazal z roko na izločeno okno, ki je stala v njem velika vaza rdečih nageljčkov.

Nageljčki me spominjajo, kako podjetni smo bili fantje na univerzi v Oxfordu. Se še spominjaš razigrane navade, da smo dali pet rdečih nageljčkov vsakemu dekletu, ki smo ga poljubili?

Metro Goldwynov režiser Paul Fejos je imel nalogo prikazati življenje v ameriških kaznilnicah. Heinrich George je bil določen, da igra v filmu glavno vlogo. Posetil je eno kaznilnico za drugo, spoznaval govorico in način življenja kaznivcev in ugotovil zelo zanimive stvari.

Zločinci se dele po nekakšnih položajnih stopnjah. Čim večji je zločin, tem višji je položaj, da ga dotični zavzema v obeh svojih sopodjašev. Manjši zlikovci se imenujejo v podzemnem dialektu »cestni pometali« in se bistveno razlikujejo od »inozemcev«, to je takih kaznivcev, ki niso zagrešili zločina iz koristiljubja. Taki kaz-

Na našem aerodromu

Kako pripravijo letalo za polet -- Radovednežev je vedno dovolj

Ljubljana, 27. avgusta.

O našem letališču, na katerega smo tudi lahko ponosni, se najmanj govori. Res ni na njem postaje za potniška letala in tudi se ni z njega še nihče dvignil k ocean-skemu poletu, moramo pa biti vseeno ponosni nanj, saj v hangarju, ki bi mu ne prisodil kaj takšnega, tiče naši mogočni ptici, cela vrsta jih je, in to je šele začetek.

Od mitnice na Celovski cesti jo mahne naravnost po Aleševčevi ulici čez železnico na letališče. Krasen, raven ter prostorn travnik se razprostira proti Klečam. Hangar je precej velika lesena lopa, ki očitno prvotno ni bila namenjena temu namenu. Okrog njega stoji kadi z vodo. Neprijetna zadeva bi bil požar. Toda agilni Aeroklubi, ki si je nabavil v tako kratkem času letala, na katera smo lahko ponosni, ne more še zdaj zgraditi ognjavnega in velikega hangarja. Stroški bi bili ogromni.

Ob tako lepem vremenu takšni ptici radi letajo. Ob 17. je bilo še vse tiho na letališču, če izvzamemo kopico otrok, ki so dovolj vreščali. Ti otroci so vam pravi tiči, pomislite, z žigalicami so se igrali pri hangarju! Najbolje bi bilo, da bi bil hangar ograjen z visoko žično ograjo iz bodeče žice.

Počasi so začeli prihajati fantje, ki strežejo v hangarju zaprtim ptičkom. Končno se je pripeljal s kolesom pilot, za njim je pa pridiral z avtomobilom gospod predsednik, ki je odklenil hangar. To vam človek stopi radovedno in z nekakšnim po-bozanim strahom v to svetlečel! Takoj pri vhodu kraljuje sinji dvokrovni »Pelikan«. To je naše največje letalo. Motor ima 7 cilindrov. Toda, kaj se mi razumemo na letala, ki se nam zdijo dogodek, če vidimo aeroplan! Za »Pelikanom« počiva sloviti rdeči »Lojze«, ki sicer ni tako velik, je pa tam bolj imeniten po svojih sijajnih svojstvih, to vam ni kakšna sraka, zato pa Lojze poleti pod sonce le ob slovesnejših prilikah. Imajo pa še tudi »Srakoc«, ki počiva demonstrirana v kotu. Ni pa sraka v slabem pomenu besede, le domače ime so ji dali. In še eno letalo počiva ob zadnji steni, menda »Dietrich«, letalci ne utegnejo odg varjati na vsa vprašanja.

Najprej morajo napititi »Pelikana«.

Čudno maščevanje

Ljubljana, 27. avgusta.

Nekateri ljudje se jeze nad vsem svetom, znašajo se pa navadno nad nedolžnimi ljudmi, ki trpe prav tako, in ki jim niso ničesar zakrivali. Tako drug drugemu grene življenje, ki je že itak dovolj trpko.

Janez in Jakob sta iskala v Ljubljani dela. Letos nista še delala. Nista imela sreče, povsod sta prišla prezgodaj ali prepozno. Janez je že povsem obupaval ter češče dejal napol v šali, da se bo zapisal med falote, ki jim ni nič hudega. Jakob je pa mirne, potrpežljive narave, zato je molčal in še vedno upal. Janez mu je očital, da mu ni treba iskati dela, ker ima majhno njivico, kjer pridelata nekaj krompirja. Čemu bi odjedal kruh delavcem, ki nimajo pod milim nebom ničesar! Jakob je pa samozamajal, da ima družino, otroke, ki stradajo v razpadajoči bajti napol goli. Kašljajo, kar vidno se suše, po dolgovih so še na bajti. Kaj bo?

— Vidiš, jaz pa nimam niti žepnega robca, pa ne vzdihujem kot ti! Je dejal Janez.

V četrtek sta se zopet oglašila pri Ljubljani. In res so potrebovali enega. Dveh pa ne! No, pa so izbrali Jakoba. Janezu je zavrela kri. Zakaj baš tega kmetazvarja! Njivo ima in krompir! Janeza pa ni nihče poslušal, kar ga je še bolj razkačilo. Začel se je pridkati, da je prekrical celo kompresor.

— Le počakaj, šantavec! Ti bom že še izprašil kosti! Je začel groziti Jakobu, ki je molčal.

— Zemlja naj te požre, kuga požrešna! ki je kričal na vse grlo, naj gre domov žret ter skočil proti ubogemu tovarišu. Še preden se je Jakob dobro zavedel, kaj name-rava Janez, ga je že lopnil z vso silo z desko po temenu. Jakob se je opotekel, ima pa trdo glavo, ni padel. Nič ni rekel, samo očitaloče je pogledal razkačenega tovariša, ki je kričal na vse grlo, naj gre domov žret krompir. Pograbil je še težko stavbo stohico in jo vrgel vanj.

Jakob je počasi odhajal s povešeno glavo, dočim je Janez kričal, da ga ubije, če ga bo videl priti na delo.

— Pa ne pridimi je tiho dejal Jakob.

Moderni časi.

— To je pa že od sile, kako se dekleta zdaj oblačijo! Pogledaj tisto-le tam, človek bi mislil, da je fant, na sebi ima možko suknjo, ovratnik in kravato, v ustih pa cigareto.

— To je moja hči.

— Ah, oprostiti, nisem vedel, da ste njen oče.

— Saj nisem njen oče, temveč mati.

nenci niso člani tajne organizacije kaznivcev ter ne poznajo njih postav in organizacijskih pravil.

Očetovalso svarilnim besedam, ki jih govori običajno sodnik obsojencu z namenom spraviti ga zopet na pravo pot, pravijo »marmelada«. Odvetniku pravijo »orglice«, zdravniku »črnogled«, duhovniku »mašni dirkač«, celicam »šaluzine«, čuvaju »ovčjak«. Nekateri pravijo kletki tudi »sluknja« ali »srake«, celici za na smrt obsojene »čakalnica za pekel«. Če je kdo obsojen na vešala, pravijo da bo »plesal brez tal« itd.

Podzemni svet ima torej čisto poseben način izražanja, s katerim se bomo natančneje seznanili pri filmu »Ternica«.

Rezervoar ima v zgornjem krilu, nad pilotskim sedežem. Precej požre, bomo slišali, kako bo godel po tako obilni malici! Toda letalo ni kolo. Treba je pregledati motor, kajti potem, ko odpove, so takšni pregledi prepozni. Odvili so sveče. Predsednik jih zna dobro čistiti. Takšnemu pilotu se letalo ne more kar tako spuntati. In mehanik je tudi pravi mojster ter ga nihče drugače ne kliče. »Majster« in »majster«, vsi ga vedno potrebujejo, čeprav so sami tudi mojstri. Dva tehnika, nabudna letalca, tudi strežeta »Pelikanu«. Sveče so očistili, zdaj je pa še treba namazati motor. Končno so pripravile le končane, kar radovednež tako težko pričaka.

Letalo izvlečejo iz hangarja z repom naprej. Obrežno ga proti gorenski železnici. Kolesa podlože z lesenimi podložki, da bi letalo ne drslo, ko se začne vrteti propeler. Pilot zleze v zadnji sedež. Mojster začne zmagaj vrteti propeler. Pilot in mehanik se sporazumevata s predpisanimi povelji. Ni šala, če te kresne propeler po glavil.

Motor zapoje. Skoraj razočaran si, ker ni takšnega silovitega renčanja kot si ga pričakoval, primerjajoč hrup letal pod nebom. Toda zdaj ptič še le preizkuša svoja silna pljuča. Zadovoljno gode kot mačka na zapelku. Pilot presede z zadnjega na prednji sedež. V zadnji sedež sede predsednik. Motor gromovito zapoje, od propelerja piha, da ti jemlje kar sapo. Izpod koles vzamejo podložke, radovedneži se morajo oddaljiti. Letalo se premakne v počasnem tempu, ob železniškem nasipu se obrne za 180 stopinj in oddirja nekaj 100 metrov proti severu, a kmalu mu zmanjka tal pod kolesi. Krasen start! Dvignilo se je res kot pelikan. Ze plava nad Savo v višini kakšnih 100 m.

— 100 Dm enkratna vožnja! pravi pomniljivo nekdo radovednežem, ki vzdihuje nekoliko preglasno ob pogledu na krasen »Pelikanov« let.

Ni čuda, če pri vsem tem pozabiš, da so namravali ob tej grilici preizkusiti padalo domačega izuma. Pozabili so nanj in tudi kdo bi mislil na padala, saj ni bilo v Ljubljani še nobene letalske nesreče! To je pa seveda tudi v ponos pionirjem našega letalstva.

Esperanto

Nizozemski esperantisti pripravljajo za jesensko sezono nove tečaje esperanta, ki bo v njih poveljav rumunski propagator S. Pragano. — Novi hustrirani vodili in prospekti so izšli v esperantskem jeziku v Kaiserleutenu v Nemčiji in v Aspremontu v Franciji. — Tudi ljubljanski radio. postaja rabi esperanto za propagando jugoslovenskih narodnih interesov. Esperantskem predavanju o Triglavu v začetku avgusta sledi predavanja o znamenitostih Jugoslavije. — Varšavska radiopostaja je oddajala 24. t. m. esperantsko predavanje o naravnih bogastvih Poljske in o poljski turistiki. Predavanje se bo ponovilo jutri 28. t. m. s pričetkom ob 22.15. — Velikega priznanja je bil deležen esperanto v Avstriji. Generalno ravnanstvo državnih železnic je namreč odredilo, da bodo imeli v bodoče pri sprejemanju v železniško službo prednost oni, ki se bodo lahko izkazali z uradnim potrdilom o znanju francoske ali angleške, dalje jezika kate-rekoli sosedne države in pa esperanta. — V madžarskem mestu Debrecinu se je ustanovilo društvo esperantistov skavtov. Vsi člani gladko govorijo esperanto. — Po letnega tečaja »esperanta« v francoskem mestu Dunkerque se je udeležilo pri poskusni uri 490 ljubiteljev esperanta. Počeval je norveški esperantist J. Scherjer-ve, član mednarodnega Cseh instituta v Haagu. — Bavarska visoka ljudska šola v Regenu je uvrstila pouk esperanta v svoj program. Prireja ne samo tečaje, temveč tudi javne izpizte iz esperanta. — Društvo švedskih in švicarskih železničarjev-esperantistov je posloilo med poštinci. — Italijo. Z italijanskimi esperantisti so se dobro razumeli in na praktičnem primeru so se najbolje prepričali, kolikega pomena je esperanto, zlasti če človek potuje po svetu. — Japonski esperantski institut v Tokiu ima tako obirno polje delovanja, da mu dosedanja pisarniški prostori ne zadostujejo. Kupil je stavbišče in si zgradil dom v deželi vzhajajočega solnca je esperanto zelo razširjen, esperantska predavanja in tečaji se vrše po vseh mestih in oblasti esperantski pokret izdatno podpirajo. — V Lisaboni so priredili te dni razstavo esperantskega tiska. Radioabnenti so zahtevali nadaljevanje esperantskega tečaja v radiu. — Peti kongres svetovne lige za seksualno reformo, ki se bo vršil od 20. do 26. septembra v Brnu, je izdal velik letak v češkem, angleškem, francoskem in nemškem jeziku in pa v esperantu.

Sport

— Juniorske nogometne tekme. Juniorske tekme za prehodni pokal SK Ilirije so dopele do IV. kola, ki se odigra danes in jutri v naslednjem redu: Danes ob 17.45 Ilirija I. : Ilirija II., jutri ob 8. na igrišču Ilirije Svoboda : Jadran in ob istem času na igrišču Hermesa Morava : Hermes.

K. Lindeman:

Gentleman

Bilo je popoldne na čajanki. Zbranih je bilo šest najboljših prijateljic gospe Smedleyjeve in ko so dame po svoji stari navadi pokramljale o oblekah, o kraljevskem domu in zadnjem umoru, je prišlo na vrsto pereče vprašanje — zakonskih mož.

Gospa Grumptonova je zatrjevala, da je njen mož zelo pozoren, da pa ni brez napake — šlo je v prvi vrsti za problem o cigaretah in zastorih, ki je, mimogrede rečeno, starejši od egiptskih piramid.

Gospa Rogersova je menila o svojem možu, da je dober, vendar pa tudi ne brez napak. Pozno prihaja k obedu. In v tem pogledu je nepopolnejši. Gospa Masanova, Sitwellova, Brownova in O'Neilova, vse so trdile o svojih možih, da so zelo prijazni, da pa imajo vsi brez izjeme svoje napake in nedostatke.

Slednjič je prišel na vrsto še mož gostiteljice same. Gospa Smedleyjeva je bila poročena s svojim sedanjim mo-

Ali veste, kaj bo

1. septembra?

Odgovor na drugi strani na istem mestu! Citajte!

Prva, ki sta umrla 10 km nad zemljo

Zanimiv spomin v času senzacionalnih Piccardovih poletov v stratosfero

Ves kulturni svet piše in govori zadnje dni o prof. dr. Piccardu in njegovem asistentu fiziku Cosynsu, ki sta se vrnila iz stratosfere srečno nazaj na zemljo. Oba sta zdaj junaka dneva, kajti za znanost in njen napredek sta žrtvovala udobnost in mir, a bila je velika nevarnost, da bi položila na oltar znanosti tudi svoje življenje. Na takih poletih visi človeško življenje na nitki. Pri tem pa ne smemo pozabiti na Piccardove predhodnike in pionirje podobnih idej, izmed katerih zaslužijo trije baš na tem polju, da se spomnimo njihove strašne pustolovščine in tragičnega konca dveh pred 57 leti.

To so zdaj seveda že davno pokojni Gaston Tissandier, učeni glavni urednik vodilnega pariškega lista »La Nature«, v takratnih časih slavni francoski letalec Theodor Sivel in inž. Croce-Spinelli. 15. aprila 1875 ob 12.27 so vstopili vsi trije pri pariški plinarni v balon »Zenith«. Pariška akademija znanosti jih je poslala v zračne višave v svrhu spektroskopičnih opazovanj in naročila jim je, naj se dvignejo čim višje.

Balon je bil dokaj velik, svileni obod je obsegal 3000 kubičnih metrov plina. Že čez pol ure

je bil balon 5000 m visoko.

Sivel je vrgel iz balona nekaj peska in balon se je dvignil še višje. Drzni letalci so že čutili ovire v dihanju in bolečine v pljučih. S seboj so pa imeli kisik, kar jim je olajšalo dihanje v visokih zračnih plasteh. Ob 1.50 je bil balon že 7000 m visoko. Temperatura v gondoli je padla na -10 stopinj. Sivel in Croce-Spinelli sta čutila, da jima postaja slabo, Tissandier

se je pa komaj še držal na nogah. Sivel si je za hip nekoliko opomogel in vrgel iz balona še eno vrečo peska. Balon se je naglo dvignil. Tissandier je imel še toliko moči, da je pogledal na višinomer, ki je kazal 8000 m, potem se je pa onesvestil in dolgo ni prišel k sebi.

Zdravil se je šele ob 2.08 in začutil je, da balon

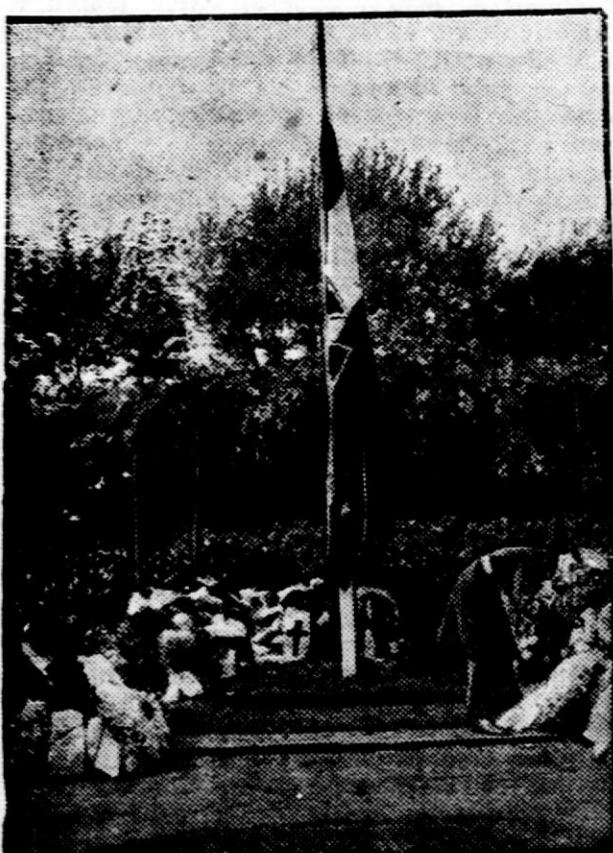
zelo hitro pada.

V strahu, da bi se ne razbil na tleh, je odrezal dve največji vreči peska in zabeležil temperaturo -8 stopinj pod ničlo. Svoja tovaršila je pa našel na dnu v balonu privezane košare v globoki nezavesti. Ležala sta drug čez drugega. Hotel jima je pomagati, pa je postalo naenkrat tudi njemu ponovno slabo in onesvestil se je. Kar ga je nekdo stresel. Bil je Croce-Spinelli, ki se je bil že zdravil, toda vstati ni mogel. Prijel ga je samo za ramo in vzkliknil zamolklo:

»Vrzi dole ves pesek! Padamo! Ubijemo se!«

Tissandier je bil pa tako slab, da se do vrea s peskom ni mogel več iztegniti.

Grob žrtev „Niobe“

S cvetjem in venci pokrit skupni grob žrtev »Niobe« na pokopališču v Klelu. Sredi groba je zasajena mornariška zastava.

Junak smrčanja

Ne gre za primer, da bi razboriti sosede motili človeka v spanju, temveč za moža, ki je motil svoje sosede in sicer s strašnim smrčanjem. O tem zanimivem primeru je predaval dr. Prinz zdravnikom v Dresdenu. Zdravniki so poklicali k neki bolnici, da bi jo pregledali. Ko jo je prišel za roko, da se prepriča, kako je z njenim srcem, so se začeli lajanju razdraženega psa podobni glasovi. Zdravnik je mislil, da je pes v sosedni sobi in prošil je domače, naj ga spravijo kam drugam, da ga ne bo motil. Tedaj so mu pa povedali, da ne gre za naščuvanega psa, temveč za smrčajočega človeka, ki ne smrči v sosedni sobi, temveč v drugem nadstropju nad njimi.

Dr. Prinz se je zanimal za ta nenavadni primer smrčanja in zvedel je, da smrči tako junaško vpočkani major, ki ni mogel dobiti stanovanja v nobeni hiši, ker so se ga bali. Komaj se je kje naselil, že je dobil odpoved in povsod so ga lepo prosili, naj se takoj izseli. Slednjič je prišel na leto, svečano ob-

Croce mu je pomagal, kolikor je pač mogel. Z združenimi močmi sta vrgla doli pesek in nekaj težjih predmetov, čeprav so bili nujno potrebni. Bila sta tako razburjena, da se niti zavedala nista, kaj počenjata.

Olajšani balon se je znova dvignil in dvigal se je z veliko brzino. Tissandier je padel nazaj v gondolo. Ko se je zopet zavedel in odprl oči, je opazil, da kaže ura 3.15, toda balon je zopet padal in gondola je nihala kakor nihalo stenske ure. Tissandier je klečal med svojima tovaršima in jima skušal pomagati, toda vse njegovo prizadevanje je bilo zaman. Croce-Spinelli je ležal nepremično in

iz ust mu je curjela kri.

Sivelov obraz je bil skoraj črn, oči je imel široko odprte, toda steklene, iz odprtih ust je pa tudi njemu curjela kri. Tissandier si je zaman prizadeval obuditi svoja tovaršila in spraviti ju na noge. Ta čas je balon vedno bolj padal, vendar je bil pa še vedno 6000 m visoko. Ko je začel balon z vso naglico padati, je vrgel Tissandier iz njega še nekaj težjih predmetov, da bi padec na zemljo ne bil prehud. Skušal je tudi odvezati sidro, kar se mu pa ni posrečilo, ker ni imel več potrebnih moči.

Slednjič je nihajoča gondola zadel ob tla. Poskakovala je po polju dokaj dolgo, potem je pa obležala na tleh in stlačen balon je legel za njo na zemljo. To je bilo 2 km pred Cironom blizu Le Blanca v departementu Indre, in sicer na zemljišču nekega dvorca.

Croce-Spinelli in Sivel sta bila mrtva. Njuni trupli so potegnili iz gondole in zdravniki so ugotovili, da sta se zadušila, obenem ju je pa zadel možganska kap. Nikoli ni bilo ugotovljeno, kako visoko se je bil ta balon dvignil, kajti v najvišjih plasteh so bili vsi trije letalci onesveščeni, odnosno dva že mrtva. Učenjaki so izračunali, da je bil balon 14.000 m visoko.

Polet je trajal 3 ure 33 minut.

Dva pionirja znanosti sta našla smrt, tretji je uničil svoje zdravje in malo je manjkalo, da tudi on ni zaglavljal. Za takratno dobo je bil ta polet v stratosfero tudi velika predrznost, mnogo bolj dramatična od Piccardovega poleta. Minilo je pa komaj 57 let in junaki prvega poleta v stratosfero so že pozabljeni. Čas hiti, ljudje hočejo imeti vsak dan kaj novega, zdaj je v modi prof. Piccard, čeprav vidimo, da so storili to, kar je storil on, že davno pred njim drugi. Njihovo junaštvo je bilo pa mnogo večje, saj še daleč niso imeli na razpolago takih tehničnih pripomočkov, kakor jih ima prof. Piccard. Tvegali so mnogo več in mnogo več so tudi žrtvovali. Zato pač zaslužijo, da se jih človeštvo spomni.

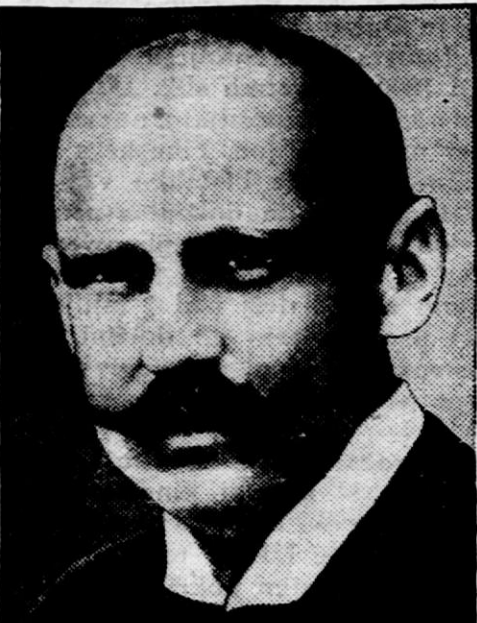
Kongres evgenikov

Newyorški učenjak dr. J. H. Landman je pripravil za III. mednarodni kongres evgenikov skrbno sestavljeno poročilo. Kongres evgenikov zboruje te dni v New Yorku. Iz Landmanovega poročila je razvidno, da je zdaj v Ameriki nad 18 milijonov duševno bolnih in manjvrednih ljudi. Na kongres je prispelo 50 učenjakov in raziskovalcev iz Amerike, Kanade in madne Evrope. Kongres razpravlja med drugim o vprašanju, kako bi se dalo povečati zanimanje široke javnosti za genetiko in evgeniko, o načinih, kako je treba ljudi roditi in vzgajati, o tem, kako se da podpirati ali vsaj ne ovirati razvoj genija in slednjič o vprašanju, kako bi se dal s pametno vzgojo vzgojiti telesni in duševni nadčlovek.

Kongres evgenikov v polni meri zasluži večje zanimanje javnosti, kakor ga je deležen. Evgeniki orjejo namreč ledino, ki bi morala biti že davno razorana, ker bi ne bilo na svetu toliko gorja, če bi se ljudje malo bolj zanimali za vprašanja, ki jih študirajo evgeniki. Saj je skoraj neverjetno, a vendar res, da gojimo plemenito živino. — e. mačke, zajce, kure in kdove kaj še, samo — človeškemu rodu se ne pobrigamo za zdrav in krepek naraščaj. Brezglavo razmnoževanje ljudi in znatno število zaradi težkih duševnih ali telesnih defektov za delo nesposobnih, torej neproduktivnih članov človeške družbe, sta dva važna vzroka, da je življenje na svetu od dne do dne težje. In dokler se ne bomo začeli resno, brez vsake sentimentalnosti in predpotopnih predsodkov, pečati s takimi vprašanji, ne bomo prišli daleč.

Kralj demokrat

Norveški kralj Hakon VII., ki se o njem po svetu zelo malo govori in piše, je praznoval te dni 60 letnico rojstva. In vendar je to kralj, ki velja po pravici za vzor vladarja, demokrat v pravem pomenu besede, navdušen sportnik in zelo skromen mož. Ko so Norvežani leta 1905 odpovedali personalno unijo s Švedsko, so si izvolili za kralja danskega princa Karla. 18. novembra si je norveško ljudstvo s plebiscitom izvolilo kralja in 22. junija 1906 je bil Hakon VII. svečano kronan v starodavni cerkvi pristaniškega mesta Tronhjema.

In Norvežani so s svojo izvolitvijo popolnoma zadovoljni. Čeprav je kralj s posebno naredbo prepovedal proslavo svoje 60 letnice, so mu priredile navdušene množice v Oslo velike ovacije. Hakon VII. živi kakor vsak drug državljan. Dvorna etiketa, ki tako oklepa druge evropske dvore, mu je popolnoma tuja. Zahaja rad med ljudstvo, da je informiran o križih in težavah zadnjega svojega državljanja. Na ulicah Oslo ga lahko vidi človek čisto brez čete detektivov, navdušeno pozdravljanega. Peš hodi v gledališče, izprehaja se med odmorji po hodnikih, zagleda znanega meščana, stopi k njemu, ga potrplja po rami in vpraša, kaj je novega.

Tudi prestolonaslednik Olaf posnema svojega demokratičnega očeta. Zanimivo zgodbo pripoveduje o njem neki norveški študent. Študent je smučal, smuka je bila izvrstna in dirjal je, da ga je bilo veseli gledati. Naenkrat mu je pa nekdo prekrizal vrt in trčanje je bilo pošteno. Študent se je skobacal iz pršila in začel neznanca pošteno zmerjati, češ da take nerode ne spadajo med smučarje. Bil je prestolonaslednik Olaf, ki je smeje vstal, stresel s sebe sneg in dejal študentu: »Nikar se ne razburjaj, prijatelj, da se le ni zgodilo nič hudega«.

140 jezikov zna

Berlinski profesor dr. Tasilo Schultheiss, ki poučuje klasične jezike, zna baje 140 jezikov in sicer 10 germanskih, 11 romanskih, 14 slovanskih, 12 vzhodno-indogermanskih, 4 zapadno-indogermanskih, 11 finskougrijskih, 14 azijskih, 15 indijskih, 14 semitskih, 18 afriških, 6 južnomorskih, 4 ameriške, samostojen jezik Baskov ter končno esperanto in volapük. Všteti pa niso mnogi jeziki, ki so sicer znani, ki pa o njih literature ni. Gre zlasti za različne afriške jezike, kakor so gaug, gogo, ibo, hauga, hamba itd. Dr. Schultheiss proučuje tudi te jezike in išče v njih znanstveno podlago. Njemu gre pri proučevanju jezikov v prvi vrsti za spoznanje duše poedinih narodov, ker je prepričan, da se duša vsakega naroda najlepše zrcali baš v jeziku.

Kreugerjevo dvojno življenje

Ivar Kreuger je živel dvojno življenje. Na eni strani je bil soliden in marljiv velepodjetnik, ki ni o njem nihče mislil, da je obenem veleslepar, na drugi strani je pa navdušeno užival v sladkosti življenja. Ko je že videl, da bo smrt edini izhod iz njegovega kočljivega položaja, je še vedno navdušeno užival v ljubavi in sladkosti v objemu lepih žensk. V nekem berlinskem plesnem lokalu, kamor zahajajo samo sumljivi elementi s svojimi spremljevalkami, je Kreuger rad plesal. Plesal je ognjevito in nekoč se je produciral s švedskim plesom, ki ga je plesal zelo spretno. Ljubic je imel mnogo in z njimi je odvrčal pozornost radovednega sveta od svojega privatnega življenja. Vsi so vedeli, da ima Kreuger ljubice vsepovsod,

ga položaja, je še vedno navdušeno užival v ljubavi in sladkosti v objemu lepih žensk. V nekem berlinskem plesnem lokalu, kamor zahajajo samo sumljivi elementi s svojimi spremljevalkami, je Kreuger rad plesal. Plesal je ognjevito in nekoč se je produciral s švedskim plesom, ki ga je plesal zelo spretno. Ljubic je imel mnogo in z njimi je odvrčal pozornost radovednega sveta od svojega privatnega življenja. Vsi so vedeli, da ima Kreuger ljubice vsepovsod,

kakor jih ima mornar v vseh pristaniščih.

Nekoč je bil Kreuger v Berlinu in v neki modni trgovini mu je stregla lepa prodajalka, hči siromašnega magistratnega uradnika iz provinc. Kreugerju je bila lepa blondinka všeč in vprašal jo je, če bi hotela zvečer z njim v opero. Dekle je od presenečenja izpustilo iz rok ročavico, ki jo je hotel Kreuger pometi, in je debelo pogledalo prijaznega gospoda. Zdel se ji je tako soliden in pošten, da je vabilo sprejela. Sestala se je z njim in Kreuger je bil ves večer korekten. Naslednjega dne je pa prinesel sluga v trgovino zavojček, ki je v njem presenečena prodajalka našla v platino vdolano krasno uro, pod njo pa vizičko z napisom: Prijazen spomin. Šele čez nekaj tednov je iz časopisov zvedela, s kom je imela opraviti.

Najstarejši mož sveta

Pojavil se je nov najstarejši mož sveta in sicer Li-Cang-Jun. Živi v Tang-Cuangu na Kitajskem in star je baje 225 let. Kitajski listi poročajo, da so se prepričali o resničnosti njegove trditve. 225 letni stariček je baje še vedno čil in zdrav, čita brez očal, hodi pridno na sprehod in je za svoja leta izredno dobro ohranjen. Še pred sto leti je marljivo delal, zdaj pa ne dela več, ker meni, da ima polno pravico do počitka.

Li-Cang-Jun je imel 14 žen, otrok in vnukov ima pa 180. Iz vseh krajev sveta hodijo ljudje gledat in se seveda tudi zanimajo, kako je mogel doseči tako visoko starost. Mož jim rad postreže z odgovori in nasveti. Pravi, da je treba ohraniti srce vedno mrimo, živeti kakor polž, hoditi kakor golob, spati pa kakor pes. S tem hoče reči, da se ne smemo razburjati, da moramo vse trezno presojati, hoditi z izbočenimi prsi in globoko dihati, spati pa toliko, kolikor je nujno potrebno. Pred 200 leti, ko je bil še mlad, se je udeleževal vojn in je bil za hrabrost večkrat odlikovan. Zdaj je sodnik v domači vasi.

Rockefellerjeva hči umrla

Iz Chicaga poročajo, da je v četrtek nenadoma umrla najstarejša hči znanega ameriškega bogataša Edith Rockefeller Mac Cormick. Podlegla je raku. Pokojna je bila ločena žena znanega ameriškega veleindustrialka Mac Cormicka in zadnje čase je govorila o nji vsa Amerika. Bila je namreč svoj čas nabogatejša žena na svetu, obenem pa tudi naj-

bolj zapravljava. V razmeroma kratkem času je pa poglaj vse svoje ogromno premoženje in zadnje čase se je morala boriti s težkimi materialnimi pregavicami. Rodbina, zlasti pa stari Rockefeller, ji je bila odrekla vsako podporo in zahtevala, naj se umakne iz javnega življenja in zateče v samostan ali karmorkoli, samo da bodo imeli mir pred njo.

Nedavno sta se hči in oče pobotala in vse je kazalo, da se bo zapravljava poboljšala, zdaj jo je pa rešila smrt novih skrbi in sitnosti, ki jih je imela z življenjem, čeprav ji je bil oče eden najbogatejših mož sveta.

Tržno življenje v Rusiji

V začetku tekočega leta je bila v Rusiji deloma dovoljena svobodna trgovina zlasti na živilskih trgih po mestih in večjih krajih. Ljudje lahko zdaj svobodno prodajajo najnujnejše življenske potrebščine in s tem je seveda vsaj deloma oživelo tisto živahno tržno vrvenje, ki je bilo za staro Rusijo zelo značilno. Ljudstvo je dobro čutilo padec papirnatega červonca, kajti cene so začele naglo skakati in pojavila se je možnost, primerjati cene v papirnatih rubljah na trgih s cenami istih pridelkov in izdelkov po trgovinah za tuje, kjer se prodaja blago proti inozemski valuti ali za zlato. Na trgih kolektivnih gospodarstev so začele cene močno skakati. V mestu Kasimovu je veljala moka 9. junija 1.50 rublja kg. 9. julija pa 2.40. Krompir se je podražil v istem času od 12 na 42 kopečk, maslo pa od 12 do 28 rubljev. Razlika v cenah se pa ne opaza samo med poediniimi trgi, temveč celo na dveh koncih istega trga. Proti koncu tržnega dne se blago navadno močno podraži v nasprotju z zapadno Evropo, kjer cene padejo, ko začno kupci odhajati. V Rusiji je namreč na trgu vedno pomanjkanje blaga.

Cene skačejo deloma zato, ker primanka blaga, deloma pa, ker sovjetske organizacije same kupujejo na trgu. Naročeno jim je namreč bilo, naj si same preskrbe blago. Na trgih vlada prava anarhija, ker poedine organizacije tekmujejo med seboj in si delajo konkurenco. Mnoge organizacije

tudi spekulirajo, da mimogrede nekaj zaslužijo. Pa tudi zasebna spekulacija močno vpliva na podražitev blaga. Zadnje čase so se pojavili med spekulanti tudi delavci, ki ob prostem času radi zahajajo na trg, kjer se da dobro zaslužiti. Boriti se proti njim ni mogoče, ker so delavci in imajo popolnoma proste roke. Poleg tega je pa trgovina z živili itak svobodna in za take spekulacije nikogar ni mogoče klicati na odgovor.

Willy Forst,

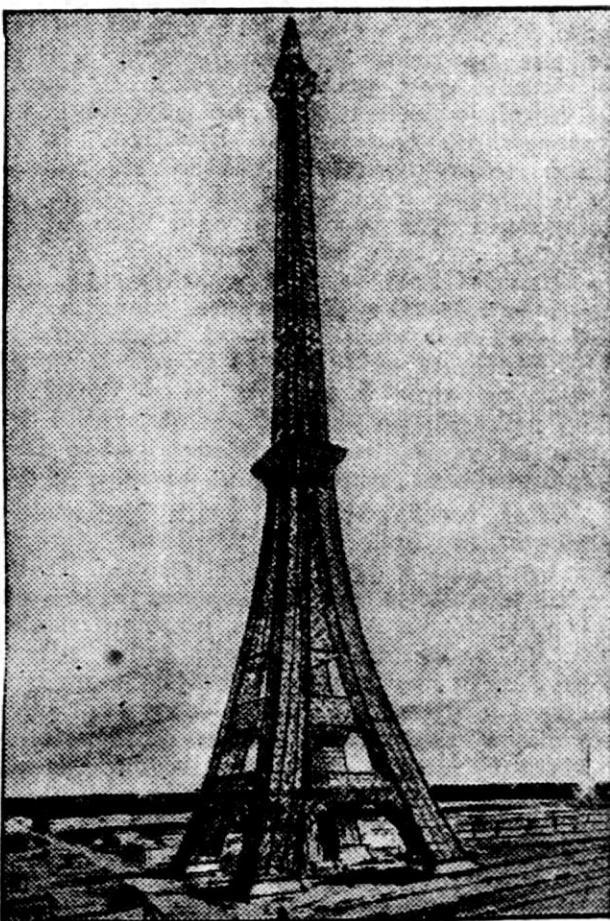
prikljubljeni filmski igralec, ki smo o njem poročali, da se je na izletu z avtomobilom težko ponesrečil. Motociklist in Forstov šofer sta odnesla tako težke poškodbe, da sta kmalu umrla. Forst si je pa pretresel močgane in leži zdaj v bolnici.

Letališče sredi oceana

Nemška letalska družba »Lufthansa«, ki jo izdatno podpira državna vlada, pripravlja redno zračno zvezo med Afriko in brazilsko obalo. Na tem centralnem sektorju zračne proge Evropa-Južna Amerika skrbe za promet še vedno parniki. Največja ovira je bila doslej, da so morala letala, ki krenejo preko južnega dela Atlantskega oceana, natočiti toliko pogonskih snovi, da jim je ostalo premalo prostora za tovor in da so bila zaradi svoje teže znatno ovirana pri startu kakor se je pokazalo pri startu Balbove eskadrile.

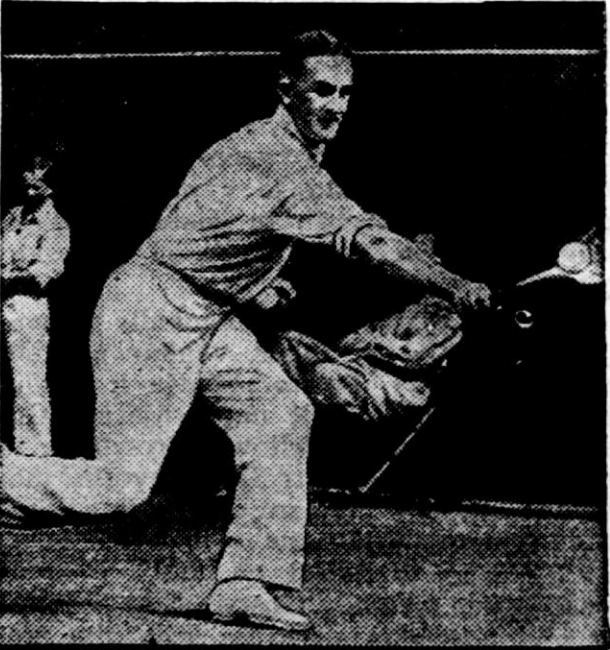
»Lufthansa« namerava postaviti približno sredi med obema celinama 6000 tonsko ladjo, podobno ladjam, ki vozijo se seboj letala. Na tej ladji bi aeroplan preložil svoj tovor na drugi aeroplan, ki bi odletel s krova ladje. Nemška družba ima v tem pogledu že bogate izkušnje s poštnimi letali na oceanskih parnikih »Bremen« in »Europa«, kjer v določeni razdalji od obale s prenosom poštnih pošilk potom letal pospešuje zvezo med obema celinama. Letalo je mnogo hitreje od parnika.

Najvišji stolp na svetu

V Chicagu zgrada po načrtih inženjerja Franka Randalla 629 m visok stolp, ki bo glasilnik svetovne razstave leta 1933. Gradili ga bodo samo 6 mesecev, seveda če pojde vse po sreči.

Zmagovalec na mednarodnem teniškem turnirju

Na mednarodnem teniškem turnirju v Berlinu je zmagal Avstralec T. Crawford.

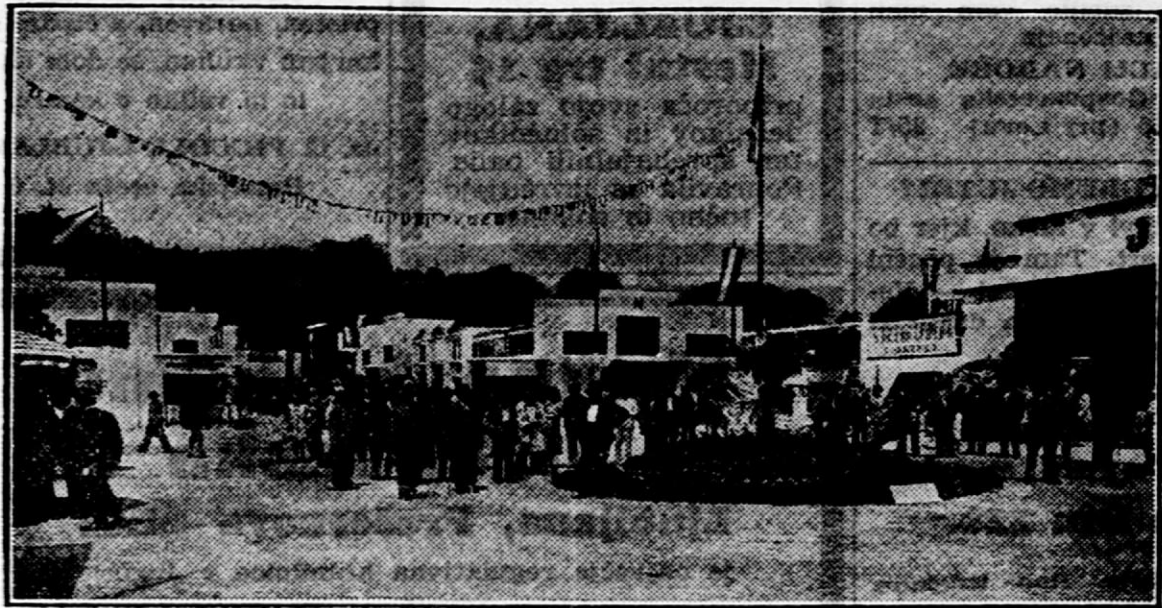
Otvoritev nove sezone v elitnem kinu Matici

„MOJA BOŠ“
WILLY FRITSCH
CAMILLA HOEN, R. A. ROBERTS

En milijon za reklamo

Kako bogato in okusno reklamo je napravil naš velesejem za svojo jesensko prireditev

Ljubljana, 27. avgusta. Tujski premet nam prinaša tako lepe dobičke, da akusajo tujsko sezono vsi faktorji razstojiti čez vse leto, vendar moramo priznati, da jo odpravi ljubljanski velesejem, ki spominja privabi v deželo prve tuje, jeseni jo pa zaključijo s svojimi izjemnimi prireditvami pod imenom »Ljubljana v jeseni«. Čeprav imamo pri nas čez mero poklicnih dvomiljcevo in profestio-nalnih zabavljačev, ki zmanjšujejo vse,

kar je domačega, vendar moramo priznati, da postaja ljubljanski velesejem od leta do leta močnejši in važnejši faktor, ki najprej pripravi dokazuje evetu, da Slovenija navzlic splošni gospodarski krizi z resnim in vztrajnim delom napreduje na vseh poljih ter v marsikateri stroki že prav uspešno tekmuje z inozemstvom. Ljubljanski velesejem je danes najmočnejši steber našega ugleda in najvišjevalni glasnik našega kredita v svetu, zato se moramo pa v prvi vrsti zahvaliti prav njemu, da svetovno krizo mnogo lažje zmagujemo, kakor drugi in da jo v primeri z drugimi takorekoč komaj občutimo. In neovrgljiv dokaz za to skoraj predržno in presenetljivo trditve je zopet — ljubljanski velesejem in njegov napredek.

Tudi tega ni treba več dokazovati, da bi velesejem ne mogel tako napredovati in da bi ne imel takih uspehov, niti tako odličnega pomena, če bi se ne posluževal reklame v vseh oblikah. Priznati moramo, da brez reklame dandanes ne more obstati, še manj pa napredovati prav nobena panoga življenja, saj je vendar edino ta razlika v reklamah, da jo na gospodarskem polju priznamo, pri redkih vejah kulturnega in tudi humanitarnega udejstvovanja pa prikrivamo pod druga, manj prozaična imena. Da, tudi »boji za idealne in »strem-ljenja za vzvišenimi cilji« se dandanes brez razlike poslužujejo čim učinkovitejše in plodonosnejše reklame, ker bi drugače zaspali kakor staroverski trgovci, ki se branijo najcenejših časopisnih oglasov.

Reklama je jamstvo za zmago! Ker je vodstvo ljubljanskega velesejma vedno poznalo to pravilo napredka in izpolnjevalo njegove zapovedi, zato je naš velesejem postal to, kar danes reprezentira v našem gospodarskem in tudi kulturnem življenju. Tako ljubljanski velesejem izda najmanj

en milijon dinarjev za reklamo, ki prinaša korist razstavljalcem, mestu Ljubljani, vsej banovini in tudi vsej državi. Predvsem pa moramo podčrtati, da je naš velesejem pri vsej svoji po vsej Evropi in tudi onstran morja razprostrti reklami vedno upošteval in še poudarja v prvi vrsti lepote naše domovine, zlasti pa Ljubljane, zato je pa velesejem tudi najzaslužnejši propagandni faktor za tujski promet, ki naj nas zopet pripelje iz krize k blagostanju.

Velesejem ima po vsej Evropi in tudi v važnejših prekomorskih državah zastopstva, ki razširjajo reklamo v obliki najrazličnejših publikacij, kakor so razne propagandne knjige in brošure, oficijelni katalogi, časopisne vesti in oglasi, radio in kino, letaki in efektne plakati. Prav, kar so plakati, tiste, je pa velesejem vedno poglaval največjo važnost tudi na njih umetniški vrednost in tako pripomogel, da je tudi na tej veji našega estetskega delovanja pognalo prav lepo cvetje, ki je tudi umetnikom rodilo prav izdatne plodove. Največ velesejskih plakatov je napravil akad. slikar prof. Ivan Vavpotič, a lahko rečemo, da je mojster prekosil vse

svoje dosedanje plakate z najnovejšim, ki predstavlja pomosnega našega fanta, kako na konju vabi na jesenski velesejem. Vse semeni je korenjak na teškem, kakor iz srebra vitem belcem žrebca, ki se je pred velesejnom pomosno vzpel, da glasnika velesejma kar po zraku ponese na vse štiri strani sveta. Zabliskale so se zlate plošče njegove častitljive starinske praznične opreme in zavirahle je z bleščočimi ploščicami okovano jermenje iz rdečega usnja, saj je monumentalni belec

simbol razkošnega bogastva naše zemlje in zakladov moči ter energij njenega naroda. V svatovski obleki z rožastim žametnim telovnikom in mavričasto židano ruto pod vratom ter s šopkom jesenskih rož in pisanih trakov na katorcu je pa zali fant na njem, vihteč narodno zastavo z zmago-vitim monogramom velesejma »LVS« — glasnik naše podjetnosti in volje do napredka! Korajžno in pomosno vihti glasnik narodno velesejsko zastavo, saj je velesejem pod svojim visokim pokroviteljem Nj. Vel. kraljem Aleksandrom vedno nad vse dvigal državno zavest, v narodno no-šo se je pa odel glasnik, da njeno razkoš-no krasito pokaže svetu, saj vendar vabi tudi na kongres narodnih noš in na slavnost zaslužnega socialnega in humanitar-nega društva »Sočec«, ki mu že 10 let pre-dseduje sam župan ljubljanski.

Vsestransko odličen in tudi vsebinsko bogat je ta plakat, da smo lahko pomosi nanj, saj nas kaže svetu reprezentativno, kakor nas doslej ni pokazal drug plakat. Čestitke in hvala zanj mojstru Ivanu Vavpotiču!

Ali ta grandiozni glasnik našega razma-ha ni edini plakat, ki učinkovito vabi na velesejem. Se dolga vrsta jih je v najrazličnejših oblikah, gotovo je pa med njimi najefektnější, najsodobnejši, in največje umetnostne cene elegantni plakat, ki ga je naš priznani dekorativni slikar Peter Ko-cjančič, ki je obenem eden prvakov naših umetnikov-fotomaterjev, kot poštvovalni član poklonil našemu čudovito napredujo-čemu Fotoklubu Ljubljana za l. jugoslo-vensko fotostavbo v Ljubljani, ki jo Fo-toklub priredi v okvirju jesenskega vele-sejma v paviljonu »N«, kar nam tako v apartnih modernih barvah in v razdelitvi ter izpolnitvi prostora ter v vsej živahnosti popolnoma uravnoteženi kompoziciji iz-vrstni plakat sam pove, saj na njem poleg elegantne klicarke v razstavo vidimo tudi fotografske kamero in paviljon N. Vzoren plakat, saj vse pove skoraj brez besedi! Tudi Petru Kocjančiču hvala in čestitke!

Malda in vedno kakor čebela marljiva »Zivalca« nam s svojo nenadkriljivo po-zrtvolnostjo in agilitnostjo zopet prireja bo-gato razstavo na velesejmu in vabi na njo s plakati, kjer vidimo najrazličnejše male živali, ki nam njih reja blaži duha in pri-naša tudi koristi. Naj tudi njemi plakati dosežejo uspeh, da bo prihodnjič »Zivalca« lahko naročila originalne plakate!

Preprost, a tipografsko dovršen plakat je nastala naša renomirana Delniška ti-skarna velesejmu za veliko razstavo plemenske goveje živine, v drugim pa velese-jem vabi na mednarodno razstavo čisto-krvnih psov vseh pasem, razen tega so pa mesto, banovina, Jugoslavija in Evropa preplavljeni z letaki in posebnim propa-gandnim listom, ki ga je v vseh glavnih jezikih sijajno v dveh barvah nastislila in z izvrstnimi ilustracijami opremila naša lepo napredujoča »Narodna tiskarna«.

Samo majhen del reklame za velesejem nam je bilo mogoče navesti, saj moramo pomisliti tudi na reklamo razstavljalcev, ki imajo z njo polno dela vse tiskarne.

Besedo imajo naši čitatelji

Podražitev vožnje

Ljudje škofjeloškega okraja, posebno oni, ki mnogo potujejo, so bili zelo nepre-jetno presenečeni, ko so svedeli za no-vico, da so državne železnice zvišale s 1. avgustom vozno ceno iz Ljubljane do škofje Loke za 2 Din in da stane po no-vem vožnji v eno smer 9 Din. Ukrep dr-žavnih železnice je za ves škofjeloški okraj, slasti pa za škofjo Loko samo, hud udarec, ki je prišel v času obnih gospodarskih te-žav; v dobi, ko gledajo ljudje na vsak di-nar. Naši okoliški kmetje in tudi meščani so zaradi svojih gospodarskih stikov tako-rekto prisiljeni, da morajo v Ljubljano. Razne poljake, pridelke, sočvrje, zelenjad, sadje, zlasti pa mlečne izdelke spravljajo naši poljedelci na ljubljanski trg, ki škof-jeloške žanice dobro pozna. Da bodijo na trg predvsem »mladi ljudje«, je vsakemu lažjico razumljivo in zato je nova poviš-šana vozna cena udarila predvsem po re-vožni, ki izgubo 4 Din gotovo bolj pogreša kakor bogataš, ki ima tudi druga prevoza-na sredstva na razpolago. Nič manj ne-simpatična je nova uredba za mesto samo, ki se probuja, razcvita in skuša s par delavnimi ljudmi popraviti samujeno.

Kako naj se pritegne sanjmanje za škofjeloške planine, za zgodovinske vred-note škofje Loke in za njene prirodne ali-kovitosti, ako se zvišuje vozna cena ob ta-ko neprimerenem času? Oddaljenost škofje Loke do Ljubljane je sorazmerno majhna in vendar stane potovanje v obe smeri ce-lih 24 Din, ako pristajemo še avtobus, ki vozi v mesto. Da je to za kratko potova-nje velik denar, mora priznati vsakdo, ki nepristransko misli. Iz pravkar nave-denih razlogov je prometni odesk v škofji Loki na številna posredovanja z vseh stra-ni pokrenil akcijo, da ostane vozna cena pri starem. Temu naporu želimo uspeha, ki je utemeljen in upravičen. Železnico upravo pa naprošamo, da gre našim strem-ljenjem kolikor mogoče na roko. Vozna cena naj se zniža zopet na 7 Din. Ako pa so potrebne kakšne izpremembe, naj se izvedejo pozneje, takrat, ko bodo ljudje povisek voznine lažje zmogli kakor sedaj. škofjeločan.

Čudno tolmačenje zakona

V »SL. N.« z dne 13. VIII. je izšel pod istim naslovom članek zveze dentistov za dravsko banovino kot odgovor na članek istega naslova od dr. J. K. z dne 9. VIII. Da ne bo javnost napačno informirana, je treba pred vsem ugotoviti, da se je vprašanje zob-nih zdravnikov in zobnih tehnikov začelo urejevati že kmalu po prevratu z naredbo osrednje vlade (pravila o zobnih zdravnikih in zobnih tehnikih) (razglašena v »Skužbe-nih Novinah kraljevine SHS« št. 91, v urad-nem listu dež. vlade za Slovenijo z dne 12. IX. 1919) št. 2, teh pravil pravi: zdravniki kot specialisti za zobno zdravništvo so dolžni predložiti dokazila, da so po dobjeni doktor-ski diplomi teoretično in praktično v svoji stroki dovršili najmanj leto dni. — S tem je jasno dokazano, da eksistirajo zdravniški spe-cijalisti za zobno zdravništvo že od l. 1919. in ne kakor trdi članek zveze dentistov za dravsko banovino, da zobozdravnikov specia-listov pred zakonom z dne 25. XI. 1930. sploh ni bilo in da je zadostovalo, če je diplomiran zdravnik obiskoval 36 ur posebnih predavanj na eni ali drugi univerzi, naker je smel iz-vrševati prakso kot zobozdravnik. Poslednja trditve je naravnost gorostasna in nikakor ne odgovarja dejstvom, ko so tudi vse po-nejše naredbe predvidevale najmanj enolet-no specializacijo za zobne zdravnike-speci-jaliste.

Delokrog zobnih tehnikov je opredeljen po naredbi iz leta 1919. sleden: zobni tehnik smejo izvrševati take zobnotehnične pose-je, ki ne zahtevajo nobene manipulacije v ustih posameznih zob, delov čeljusti in katerekoli bolnikov in to so: 1. izdelovanje pozitivov druge sestavine ustne dupline na podlagi ne-gativa, dobljenega od zobnega zdravnika in 2. izdelovanje umetnih zob, čeljusti in osta-lih protez na podlagi pozitivov, dobljenih

pri prvem delu.

V dodatku k tem pravilom je izšlo v urad-nem listu z dne 12. V. 1920. še sledeče: zobni tehnik je upravičen sam snemati odtiske in sam prirejati dele zob in čeljusti v povsem zdravih človeških ustih; prepovedano pa mu je izvrševati kakršnakoli popravila v nezdra-vih človeških ustih. Iztokotako ne sme izvrše-vati, tudi če so usta zdrava, karšnihkoli popravil, ki povzročajo gotove izpremembe, kakor piljenje zobne krone in zobnih kore-nin, čiščenja, konserviranja in dretja zobnih korenin itd. — Res je, da se teh predpisov mnogi zobni zdravniki niso držali ter so pre-puščali svojim zobnim tehnikom izvrševati ne le zobnotehnična marvet tudi zobozdravniška dela. Zobni zdravniki so grešili na tak način na svoji stanovski časti, zobnotehniki pa so si jeli lastiti na drugi strani tudi zobozdravniška dela. Postopanje zobozdravnikov kakor zobnotehnikov je bilo protizakonito. (Zakonodajec je na podlagi tega stanja dovo-lil v novem zakonu zobozdravniške posle tu-di starejšim zobnotehnikom za prehodno do-bo, dočim se mlajšim delo v ustih pacientov zabranjuje.) Šele mlajša zobozdravniška ge-neracija je razčistila situacijo v tem smislu, da je v svoji lastnih ordinacijah zopet po-tegnila mejo med zobozdravniškim delom v ustih pacientov in zobnotehničnim delom v laboratoriju. — Članek v gori citiranem članku omenja tudi mnenje nekoga znanega da je v zobozdravniški praksi le 20% medi-univerzitetnega profesorja, ki je ba je izjavil, cine in 80% tehnične. Omenjeni univerzitetni profesor je lahko pa v svoji stroki prvovrsten strokovnjak, ali na zobozdravništvo se ne razume mnogo, sicer bi se ne mogel iz-raziti tako naivno. Saj mu ni zameriti, ker so pač šli napredki zobne medicine zadnjih 20 let mimo njega in je informiran o njih pač samo le oni, ki je v stalni zvezi z raz-vojem zobne tehnike, ki je z orlno sepo (strupljenjem človeškega organizma potom gnilega zobovja) zainteresirala takorekoč ce-lokupno medicino.

Društvo zobnih zdravnikov za dravsko banovino.

Kar se tiče insinucije, da je pisan članek z dne 9. VIII. t. l. jezikovno in vsebinsko na način, ki ne vzbuja vtisa, da ga je pisal aka-demsko izobražen pisec, pripominjam samo toliko, da ljudje z malo izjemo skoro brez višjih šol niso poklicani kritizirati načina pisanja akademsko izobraženega pisca, za-radi česar sploh opuščam vsako nadaljnjo polemiko.

Dr. I. K.

Grdo izkoriščanje delavcev

Vsi občutimo krizo ter težko prenaša-mo njene posledice, eni več, drugi manj. Toda vse kaže, da nosijo vse teže krize samo neposredujoči sloji. Predvsem je pri-zadeto ubogo delavstvo, ki ga gotovi ljud-je prav radi prikrajšajo na njegovih pre-jemkih pod pretežno gospodarske krize. Ako dvignem glas za takega trpinca, pa pa-dejo po tebi, da si demagog, da pretiravaš in podobno. Nekateri hočejo celo dokazati, da delavce briljantno plačujejo, med tem ko ima podjetje samo izgubo. Toda te pravilice so nam že znane in prav dobro vemo kako se da živeti od izgube.

Imamo sicer vse časti vredna podjetja, ki delavce v redu plačujejo in ki jih tudi preveč ne izkoriščajo, toda so med njimi tudi taka podjetja, ki izrabijo vsako priliko, da delavce prikrajšajo na njegovem poštenem zaslužku. Poznam neko tvrdko, ki zaslужuje delavce in jim sproti izplačuje tedensko naplació 50—100 Din, ostalo pa pravi, da se bo izplačalo ob koncu stavbne sezone. Ko pa je treba vse delovne dneve v tednu ali v mesecu izplačati, pa akusa to podjetje na vse mogoče načine dokazo-vati, da dotični delavec ni imel toliko de-lovnih dni in celo zahteva za dokazilo upravičenih delovnih dni, da se mu doka-že, kaj je delavec delal pred 5 ali 6 tedni. Ker je navadno delodajalec močnejši, mo-na delavce popustiti, zaradi česar je zelo občutno prizadet na njegovem poštenem

zaslužku. Ta primer nam dokazuje, kako nekatera podjetja izkoriščajo delavce, ki za svoje težko naporno delo dobivajo že itak majhno plačo in še za to se hoče na tak način delavca prikrajšati na prejemkih.

Isto podjetje je pred dvema mesecema sprejelo izučenega zidarja, a ker ni bilo takoj zidarskega dela, se je ponudil, da bo toliko časa opravil navadna dela, da de-la je dotični zidar opravljal samo tri dni, nato pa je nad 6 tednov vršil svoja zidarska dela. Toda kljub temu, da mu je podjet-nik obljubil, da bo imel težaško plačo le toliko časa, dokler bo delal kot težak, mu je tudi za zidarska dela plačal samo ono merdo, ki je predvidena za težaška dela. Ubogi zidar je prejemal namreč po 50 Din na teden v obliki predplačila, a po 6 tednih mu je hotel podjetnik še od težaške plače odtegniti kar 15 ur in mu je za zidarska dela plačal samo toliko, kolikor bi zaslužil kot navaden težak. Podobno, kakor s tem delavcem, se postopa pri tem podjetju z drugimi delavci.

Takim metodam in izkoriščanju se mo-ra napraviti konec. Kdor delavce na tak način goljufa, naj se mu kratkoma od-vezame koncesija, ker v resnici kaj druge-ga tudi ne zasluži. Storili bomo vse, da se take in podobne »človekoljubne« ljudi raz-krinka. Nikdar nismo zagovarjali lenuhov in delomrznežev, toda vedno bomo zasta-vili svojo odločno besedo za one, ki pošte-no delajo, ter zahtevali za pošteno delo tudi pošteno plačilo. Konec mora biti pljačkanja in izkoriščanja uboge delavske pare.

Delavce pa pozivam, da se ne strašijo povedati vseh krivic, ki se jim gode, saj vendar poznajo svoje organizacije in dr-ge primerne forume in oblasti, pri katerih naj se odkrije vse, kar smatrajo za krivi-co. Grde izkoriščevalce pa naj bo v dno duše stram.

R. J.

Radioprogram

Nedelja, 28. avgusta.

9.30: Prenoš cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 10: Nedeljske misli, p. dr. R. Tominec; 10.30: Šah, g. dr. M. Vidmar; 11: Salonski kvintet; 12: Čas, poročila, plošče; 15.15: Ljudska igra: »Stric v toplica« (Ljudski oder); 16.45: Salonski kvintet; 20: Pevski koncert ge. Cirile Škerj-Modvedove; 20.30: Prenoš plesne glasbe iz Park hotela na Bledu; 22: Čas, poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 29. avgusta.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: E. Boje: Po poljski zemlji; 19.30: Dr. St. Gogala: Kulturni izvor gospodarstva; 20: Operetni večer. Sodelujejo gđ. Zupanova, g. Jelačin in salonski kvintet; 21.15: Prenoš plesne glasbe iz Park-hotela na Bledu; 22: Čas, poročila; 22.15: Tamburaški sekstet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Torek, 30. avgusta.

12.45: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Otroški kotiček (Kmetova); 18.30: Salonski kvintet; 19.30: A. Petelin: Naša zemlja v vsestrju in ostali planeti; 20: Esperantska ura: Kraške ja-me (Koren Erika); 20.30: Prenoš iz Zagre-ba; 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 31. avgusta.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: Prenoš iz Salzburga; 22: Čas, poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved pro-grama za naslednji dan.

Četrtek, 1. septembra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: Slike iz narave (g. Herfort); 19.30: Zabavni kotiček (g. Biteznič); 20: Akademski poklici; 20.30: Klavirski koncert g. Antona Trosta; 21.45: Prenoš plesne glasbe iz ka-varne »Zvezda«; 22.30: Čas, poročila, napo-ved programa za naslednji dan.

Petek, 2. septembra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: P. Horn: Nekaj za starše; 19.30: Gospo-dinjska ura, vodi gđ. Humekova; 20: Ploš-če; 20.30: Prenoš iz Beograda; 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Prokletstvo ljubezni

Roman.

— To je vendar zelo enostavno. Ubijem vas.

— Ta hip se ne morem boriti z va-mi. Hiteti moram tja, k svojim prija-teljem, k svojim tovarišem, ki se bo-re. Jutri bom vaš, gospod — danes sem pa njihov!

— Menda ne razumeš, da bo baš to moja osveta. Ubiti tebe? Kaj misliš, da bi se mogel s tem zadovoljiti? Za-htevam tvojo smrt in tvoje onečašče-nje, da, to hočem. Tu umreš. In v to kolibo zaklenem tvoje in truplo tvoje ljubice. A jutri, ko te najdejo tu tvoji prijatelji, tvoji tovariši, ki o njih go-vorijo, poreko o tebi — veš kaj? »Stra-hopetec! Skril se je tu z ljubico, da bi se mu ne bilo treba boriti, dočim so njegovi tovariši umirali!

— Takega zločina niste zmožni! — Je vzklilni! Robert, a Carmen je izbu-jlenih oči in vsa iz sebe od groze po-slušala ta pogovor, ne da bi kaj vi-dela ali razumela.

— Mar si ti okleval, ko si se pri-pravljaj na zločin? Ukradel si mi za-konsko čast, jaz ti pa vzamem voja-

sko čast. Pozor torej! Brani se! In vrget mu je sabljo k nogam, a drugo je krepko stisnil v desnici.

Robert jo je hotel pobrati. — Ne, ne, — je zaklical naenkrat, — moje življenje zdaj ne pripada me-ni. Jutri boste pa lahko razpolagali z menoj.

— Strahopetec! Mar ti naj priso-lim zausnico?

In pograbil je svojo rokavico ter udaril mladega častnika z njo dvakrat po obrazu. Robert je divje kriknil in pograbil sabljo.

Zunaj je divjala nevihtna vedno bolj. Neprestano se je bliskalo in grmelo. Tudi krvavi boj še ni bil dobojevan.

Tekmeča v kolibi sta pa poznala samo svojo mržnjo in željo po osveti. Sablji sta krožili okrog njunih glav, križali sta se in zvenketali, ne da bi se ta ali oni nasprotnik umaknil le za korak.

Zdelo se je že, da zmaguje Saint-Hyrieix, ki je bil večji in močnejši od ritmojstra. Kar je s silnim udarcem iz bil mlademu častniku sabljo iz rok. Potem je pa njegova sablja v straš-nem zamahu zaživžgala po zraku.

Začul se je grozen krik. Videč, kakšna nevarnost preti njenemu ljub-čku, je Carmen skočila med oba moža. Sablja jo je zadela v prsa in zgru-dila se je.

— Morilec! — je zakričal Robert. In znova je pograbil svojo sabljo ter se postavil v bran.

— Zdaj si pa ti na vrsti! — je za-skripal z zobmi.

Curek krvi se je prikazal na Saint-Hyrieixovem vratu in rami. Čuteč, da je ranjen, je planil Saint-Hyrieix ves besen nad mladega častnika in mu za-bodel sabljo naravnost v prsa.

Robert je izpuštil sabljo in se zgru-dil k nepremično ležeči Carmen. Ma-ščevani mož je izginil, ne da bi se ozrl na nezvesto ženo in njenega ljubčka.

Ni pa še napravil sto korakov, ko je nekdo srdito zaklical:

— Stoj!

Nekdo mu je posvetil v obraz.

— Ta spada med gospodo, — je izpregovoril isti glas. — Še ena mrci-na! Ubijte ga!

Počil je strel. Saint-Hyrieix se je zgrudil zadet v prsa. In uporni kaz-nenci so izginili v temo.

Ves ta čas je ležal Robert nepre-mično v kolibi. Ni bil mrtev, toda vse se je zavilo pred njegovimi očmi v me-glo, vse, strašna drama, ki je igral v nji tudi on svojo vlogo, i boreči se ljudje, i po nebu švigajoče strele i nje-gova izgubljena čast.

Sanjal je in zdelo se mu je v tej čudni samopozabi, da je Carmen pri njem, da se njuna usta dotikajo in da bosta vedno tako skupaj. Sanjalo se mu je, da je zrak okrog njiju svež, dehteč, nebo sijaje, a s Carmen da sta neskončno blazna.

Toda te sanje niso trajale dolgo. Kmahu ga je streslo in zdramil se je. Glava mu je bila težka, srce je naglo utripalo. Nehote se je prijel za prsa.

Iz rane je curkajla kri in na prstih je začutil toplo tekočino.

— Umiram, Carmen, — je zašepe-tal. — Toda ti, ti si pri meni, je-li? In najini duši odideta skupaj in združita se na veke.

Intenje mu je odgovorilo. Odprl je oči in v svitu bliskov je zagledal svo-jo ljubico, ki se je bila priplazila do njega. In kakor bi jo bil ljubčkov po-gled zdramil iz omedlevice, je zaše-petala ljubče:

— Robert!

In tiho, s komaj slišnim glasom je pripomnila:

— V smrti... s teboj! Na veke!

Nastavila mu je usta k zadnjemu poljubu. Robert se ji je približal. Na-enkrat se je pa spomnil vsega, kar se je bilo zgodilo.

— Da! Tvoj mož je imel prav. Ko se zdani, najdejo tu najini onečaščen-trupli.

In tedaj se je z nadčloveškim na-porom uprl smrtni omotici, ki ga je že obhajala. Hotel je živeti... živeti za vsako ceno... vsaj še nekaj mi-nut. Zatisnil si je z roko rano in se splozaj na cesto, vodečo h kaznilnici. Hipopel je in omedleval ker so mu moči naglo pešale.

— Če umrem, tem bolje, — je po-

misli. — Tako bo pa vsaj moja čast rešena.

Ozrl se je. Boj še ni bil končan. Kaznenci so se počasi umikali. Pod pritiskom paznikov in mornarjev so se udajali. Nekaterim se je posrečilo po-begniti — in baš na te je bil naletel nesrečni Saint-Hyrieix. Drugi so pa podlegali premoči. Nekateri so bili že pomatli orožje proč in prosili so usmiljenja.

Ko se je pojavil Robert, so začeli častniki in vojaiki mrmrati.

— Kje ste bili, ritmojster? — ga je vprašal pikro mlad častnik, ki si je z robcem obvezoval rano.

S kupa trupel se je dvignilo ne-kakšno telo. Bil je seržant, ki je imel s sekiro preklano lobanjo.

— Kapitan je živ in zdrav, — je dejal z glasom umirajočega; — niti praske nima! A mi, mi umiramo!

Tedaj je pa Robert odpel bluzo in pokazal svoja okrvavljena prsa.

— Poglejte! — je dejal mirno. Pokazala se je velika, zevajoča rana.

— Ah, oprostite... oprostite! — se je jel opravičevati častnik.

Robert ga pa ni poslušal, brž je pobral na tleh ležečo sabljo, napel vse sile, zbral okrog sebe gručo vojakov, ki so se že hoteli umakniti pred zad-njim groznim napadom kaznencev, in jim zapovedal:

— Napred!

TINSKE

za hujšanje

Vam vrnejo vitkost, mladost in lepoto, ker raztope in odstranijo preobilno mast.

Tekom onega leta izgubite na teži 8—14 kg.

Doza 100 tablet Din 46, doza 200 tablet Din 74.

Proizvajal:

Lekarnar
Mr. BAHOVEC,
Ljubljana

OBISČITE NOVOOTVORJENI
atelje za strojno in
ročno vezenje

Entljanje, azuriranje, širok azur za šivilje (špahtel). Vezenje perzijskih preprog. Tovrstne volne, Osnova in votek (Kette in Schuss) stalno v zalogi.

Konkurenčne cene!

Albina Ravnikar, Ljubljana, Igriška 10

NOVI VINODOL

najlepše kopališče na Gornjem Jadranu z velikimi in lepimi plažami. 2 km dolga obalna pot ob lepem parku. Tenis igrišče. Prvorazredni hoteli in penzioni ter mnogo vil, obdanih od borov. Pojasnila daje Zdraviliška komisija. 146

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, tričklji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. — Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

VEZENJE ZAVES, PERILA, MONOGRAMOV, ENTLANJE, AZURIRANJE, PREDTISKANJE, »BREDA« ŽEPNI ROBCI, RAZNA PREDTISKANA ŽENSKA ROČNA DELA

Makarska

Najcenejše in najlepše morskopolje na Jadranu

Naznanjam, da trdita

IV. BRUNČIČ in FR. REBERNIK,

pleskarstvo in ličarstvo v Ljubljani

ne obstoja več,

ker sva se razdružila že koncem leta 1930. — Sedaj izvršujem samostojno to obrt pod firmo:

Rebernik Franc,

pleskarstvo in ličarstvo

v Ljubljani, Komenskega ulica 22

Telefon 3177

Telefon 3177

DUNAJSKI SEJEM

od 4. do 10. septembra 1932
(Rotunda do 11. septembra)

Posebne prireditve:

600 LETNICA

DUNAJSKJE USNJARIJE

Pohištvo — Reklama — »Novodobni plinski aparati« Električna gospodinjstva — Dunajske modne pletenine, salon za modno kožuhovino, tokuharji in predelava krzna — RADIO IN SLABI TOK — Zimsko-sportsna razstava s posebnim oddelkom »Rastline in živali v zimski« — Stavbarstvo in gradnja cest, »Rastlina hiša« — Železno in patentno pohištvo, »Tehnične novosti in iznajdbe« — Razstava U. d. S. S. R. — Posebna bolgarska razstava — Razstava hranil in nasladi — Poljedelska in gozdarska razstava — Nikakega vizuma! S sejmisko izkaznico in potnim listom prost prestop na meji v Avstrijo. Ogrski tranzitni vizum se dobi na meji proti predložitvi sejmiske izkaznice. Znatne vozne olajšave na jugoslovenskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju ter na zrakoplovih. Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmiske izkaznice (po Din 50) se dobe pri

Wiener Messe A. G., Wien VII

kakor tudi — v dobi lipekega jesenskega sejma — pri Auskunftsstelle in Leipzig, Oesterr. Messhaus, pri častnih zastopnikih v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska c. 31, Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), Dunajska c. 1, Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), podružnica hotel Mikšič vis-a-vis glavnega kolodvora.

Graški velesejem

(GRAZER MESSE)

27. AVGUSTA DO 4. SEPTEMBRA 1932

Jubilejna razstava
govedi

OD DNE 27. DO 30. AVGUSTA 1932

Razstava perutnine

OD DNE 1. DO 4. SEPTEMBRA 1932

Glavno razpečevališče sejmiskih izkaznic ima banka BEZJAK, MARIBOR, Gospodarska ulica št. 25

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

SLUŽBE

PEVOVODJO se sprejme. — Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«. 3276

UCENCA za trgovino z mešanim blagom sprejme s 1. septembrom — J. Vidmar, Brezice. 3261

2 ČEVJARSKA POMOČNIKA za težje bakandžije sprejme — Rade Uzelac, Plazki. 3260

BOLJŠA GOSPA stara 32 let, energična, zmožna voditi vsako trgovino samostojno ali v pomoč šefu, išče službo. — Cenjene ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Simpatična 3269«.

STANOVANJA

DIJAKE sprejemem v lepo zračno sobo z vso oskrbo na Miklošičevi cesti št. 13/III, levo. Cena 600 Din. 3273

STANOVANJE v centru, eno- ali dvosobno — išče tročlanska družina, ki je ves dan odsotna. Cenj. ponudbe pod »Mirni dom 3270« na upravo »Slov. Naroda«.

PRODAM

HLADILNICO 3000 kalorij, poceni prodaja Klček, Maribor-Krčevina. 3246

2 PAHLJAČASTI PALMI stari 7 let, prodaja Mina Baloh, Kaseze 53 — pri Petrovčah. 3242

DRVA prodaja graščina Boštanj ob Savi. 3265

AVTO štirisedežen, zelo dobro ohranjen, prodam za eno tretjino vrednosti. Vzemam tudi hranilno knjižico ali bukova drva. Viljem Smolej, Maribor, Ruška cesta št. 9. 3266

KUPIM

MIZARSKJE SKOBELENIKE kupi Jurij Pollak, strojno mizarstvo v Kranju. 3262

NAJFINEJŠA ZIMA! Kdor je namenjen kupiti žimo, si jo lahko ogleda in kupi na Ljubljanskem velesejmu, paviljon »E« v zunanji prostorih. Cene bodo nekoliko znižane. — Priporočam se za obilen obisk. — Stanko Remic, predstojnik žime, Ljubno ob Savinji. 3256

POUK

VSEH TRGOVSKIH PREDMETOV vseh modernih jezikov te nauči doma najceneje, najhitreje, najpopolneje Dopolna trgovska šola, Ljubljana, Pražakova ul. 8/I (vokal Miklošičeve ceste št. 30). Najpopolnejša priprava študentov za privatne izpite na državnih trgovskih šolah. — Zahtevajte prospekt! 58/T

NEMŠČINA Začetniki in višji tečaj, za odrasle večerni, za mladino dnevn. Dvakrat tedensko 40.— Din mesečno. Vpisovanje 29., 30. in 31. avgusta v Delavski zbornici od 1/7. do 8. svečer. 3267

NEPREMIČNOSTI

VEČJE POSESTVO pri Mariboru poceni prodaja F. Tovornik, Tezno-Maribor. 3249

PENZIONISTI, POZOR! Kdor želi svoj lasten dom v lepem, zdravem in mirnem kraju Sevnice ob Savi, poljubne velikosti in oblike hiše ter poljubno velikost vrta, v ceni od 30.000 Din naprej, naj piše na naslov: Josip Merc, restavracija, Sevnica — kolodvor. 3240

POSOLILA

POT DO LASTNEGA DOMA in blagostanja vsakemu odprta. Pojasnila daje Stavbna hranilnica in posojilnica Ljubljana, Miklošičeva 15. 68/T

POSOLILO

Kdo bi posodil mladi gospe 5000 Din, katere vrne z dobriimi obrestmi v petih mesecih. — Cenj. ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Sigurno 3271«.

GLASBA

KLAVIRJI, PIANINI prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MUZIKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. 18/T

GRAMOFONSKJE PLOŠČE OD DIN 15.— prodaja »Slagere«, Aleksandrova cesta 4 (prehod »Viktoria« palače). 69/T

Klavirji!
Pianini!

Kupujte na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Be-sendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hübel, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahko, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7 (vokal Beethovne ulice)

DOPISOVANJE

Milostljiva! Vaše obnašanje napram meni je zgolj krinka, s katero hočete prikriti svoje občutke! — Ljubim Vas — poročil Vas bom! „Moja bož“ 1. septembra

RAZNO

ČEVLI NA OBROKE »TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti operi).

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA ANTON FRESER, Ljubljana, Sv. Petra c. 14.

Vsa pleskarska in soboslikarska dela izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ
družba z o. z.

pleskarstvo in soboslikarstvo LJUBLJANA, Mestni trg 19 ali Cankarjevo nabrežje 21. Telefon 3070

MODROCE

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

IGNACIJ NAROB, Ljubljana, Gosposvetaka cesta št. 16 (pri Levu) 25/T

KAM PA GREMO JUTRI? K starci cerkvi v šiški, kjer bo vrtni koncert. Tam je poceni dobra pijača in jedaja! — Veliko veselja za malo denarja! — Priporočila se 3225

REZI KORITNIK

TEPEZNI AFRIK MODROCI samo Din 220.—

spalne fotelje, fino izdelane, Din 1300.— prodaja

RUD. SEVER,
LJUBLJANA, Marijin trg 2
Telefon 2627

Morje, solnce:
OMIS PRI SPLITU,
Hotel JADRAN
PENSION DIN 39—55.

Obrežni pension »KVARNER« V BAČKI na Krku daje prvorazredno oskrbo za 60—65 Din inkus. vse takse. 3195

L. Mikuš
LJUBLJANA,
Mestni trg 15

priporočila svojo zalogo dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo točno in solidno.

NA DOMAČO HRANO dobro, se ceno sprejmemo gospodje in gospodične v centru mesta. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Nizka cena«, event. se poizve tudi naslove. 3198

GRAMOFONSKJE PLOŠČE PO 1.— Din posojuje »Slagere«, Aleksandrova cesta 4 (prehod »Viktoria« palače) in Maribor, Slovenska ulica 18. 70-T

MALINOVEC
pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan, se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 6 56/T

Mestna hranilnica
Ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 430.000.000 Din

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.

Za male trgovce in obrtnike obstoji pri hranilnici KREDITNO DRUŠTVO, za pupilne naložbe pa SODNI DEPOZITNI ODELEK. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12 1/2.

BAN BORIS, dentist

naznanja otvoritev

dentistične prakse za zobozdravstvo in zobotehniko

v Zgornji šiški, Celovška cesta šte. 231

(tramvajska postaja: Nova remiza)

Ordinira od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne,

POZOR GOSTILNIČARJI IN HOTELIRJI!

Zelo fina originalna štajerska vina vam nudi po najnižjih cenah

Vinarska zadruga Haložan

Vino je od najboljših vinogradnikov.

Založnik zadruga I. RAHNE, Moste šte. 3 pri Ljubljani

Žrebanje v drž. raz. loteriji

V. razred.

Dne 24. avgusta 1932 so bili izžrebani naslednji dobitniki:

Din 10.000 št. 42.527.

Din 1.000 št. 4.433, 10.879, 10.899, 13.013, 13.031, 19.598, 22.714, 22.742, 22.772, 23.403, 23.488, 35.567, 37.009, 42.543, 42.561, 42.566, 45.723, 45.769, 54.221, 54.233, 54.241, 58.366, 58.377, 65.319, 65.338, 65.371, 69.452, 73.328, 75.639, 81.718, 86.617, 86.670, 93.071, 98.607, 98.651, 98.658, 98.655, 98.678, 98.687, 98.687, 98.699.

Žrebanje se bo vršilo do 1. septembra.

Izžrebane srečke zamenjamo za nove, tako da ima vsak igralec priliko igrati do konca, to je na največje dobitke.

Zadruga hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Klišeeje

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Ljubljana

Jugografika

Sv. Petra nasip
šte. 23
Telefon 2495